

Na temelju čl. 31. stavak 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2014. godine donijela

Z A K L J U Č A K

1. Prihvaća se Izvješće o provedbi Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, za razdoblje od 2010. do 2013. godine, u tekstu kojeg je dostavilo Ministarstvo poduzetništva i obrta, Klasa:, Ur.broj: od xx lipnja 2014. godine.

KLASA:
UR.BROJ:
Zagreb,

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Vlada Republike Hrvatske je na 45. sjednici održanoj 11. ožujka 2010. godine donijela Strategiju razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2010. do 2013. godine i Akcijski plan za provedbu Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2010. do 2013. godine.

Po okončanju razdoblja koje Strategija obuhvaća, Ministarstvo poduzetništva i obrta je, u suradnji s drugim tijelima državne uprave, institucijama i dionicima koji su bili uključeni u provedbu Strategije, izradilo Izvješće o provedbi Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2010. do 2013. godine, koje sadrži detaljne podatke o provedbi Strategije te mjerama i aktivnostima navedenim u Akcijskom planu, tijelima državne uprave, institucijama i dionicima koji su sudjelovali u provedbi te ostvarenim rezultatima.

Slijedom navedenog, predlaže se prihvatanje Izvješća o provedbi Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2010. do 2013. godine.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ministarstvo poduzetništva i obrta

IZVJEŠĆE

**O PROVEDBI STRATEGIJE RAZVOJA
ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA 2010.-2013.**

Zagreb, svibanj 2014.

SADRŽAJ

		Stranica
	1. Uvod	5
	2. Provedbeni rezultati	6
Mjera 1.	Osnivanje međuresorne radne skupine	6
Mjera 2.	Koordinator/koordinatrica za praćenje provedbe Strategije	6
Mjera 3.	Analiza raspoložive statističke osnove i priprema prijedloga za promjene	9
Mjera 4.	Pojednostavljenje regulatornog okvira, korištenje EU načela i dobre prakse	10
Mjera 5.	Obrazovni i savjetodavni programi za stjecanje tehnoloških znanja, poduzetničkih vještina, upravljačkih znanja, upravljanje obiteljskim poduzećima	12
Mjera 6.	Uključivanje žena u poslovne i druge mreže s naglaskom na regionalnu razinu; povezivanje s postojećim institucijama koje po svojoj misiji pretpostavljaju umrežavanje (HGK, HOK, udruženja obrtnika, HUP)	19
Mjera 7.	Posebne i povoljne kreditne linije, jamstveni instrumenti i alternativni izvori financiranja ženskih poduzetničkih projekata	22
Mjera 8.	Provedba programa samozapošljavanja, posebno za samohrane majke	25
Mjera 9.	Provedba komunikacijskih programa, javno privatni dijalog	28
Mjera 10.	Subvencioniranje usluga za korištenje dječjih vrtića za nezaposlene žene koje planiraju ulazak u proces samozapošljavanja	28
Mjera 11.	Provedba programa obrazovanja i modela uspostave savjetodavaca i konzultanata koji se bave ženskim poduzetništvom; senzibilizacija na rodne razlike suradnika - muškaraca u institucijama pružanja savjetodavnih usluga i osposobljavanje	29
Mjera 12.	Primjena Strategije poticanja ženskog poduzetništva u odnosu na postavljene ciljeve i strateške prioritete na regionalnoj razini, kroz lokalne razvojne planove	31
Mjera 13.	Izgradnja kapaciteta za podršku umrežavanju poduzetnica na regionalnoj razini	32
Mjera 14.	Izrada kataloga s primjerima ženskog poduzetništva	32
Mjera 15.	Utvrdjivanje odgovarajućih sadržaja, metoda i kriterija za pružanje savjetodavnih usluga	34
Mjera 16.	Provedba projekta „Poduzetništvo žena“	35
Mjera 17.	Promidžba Strategije	36
	3. Zaključak	
	Prilozi	

Popis kratica

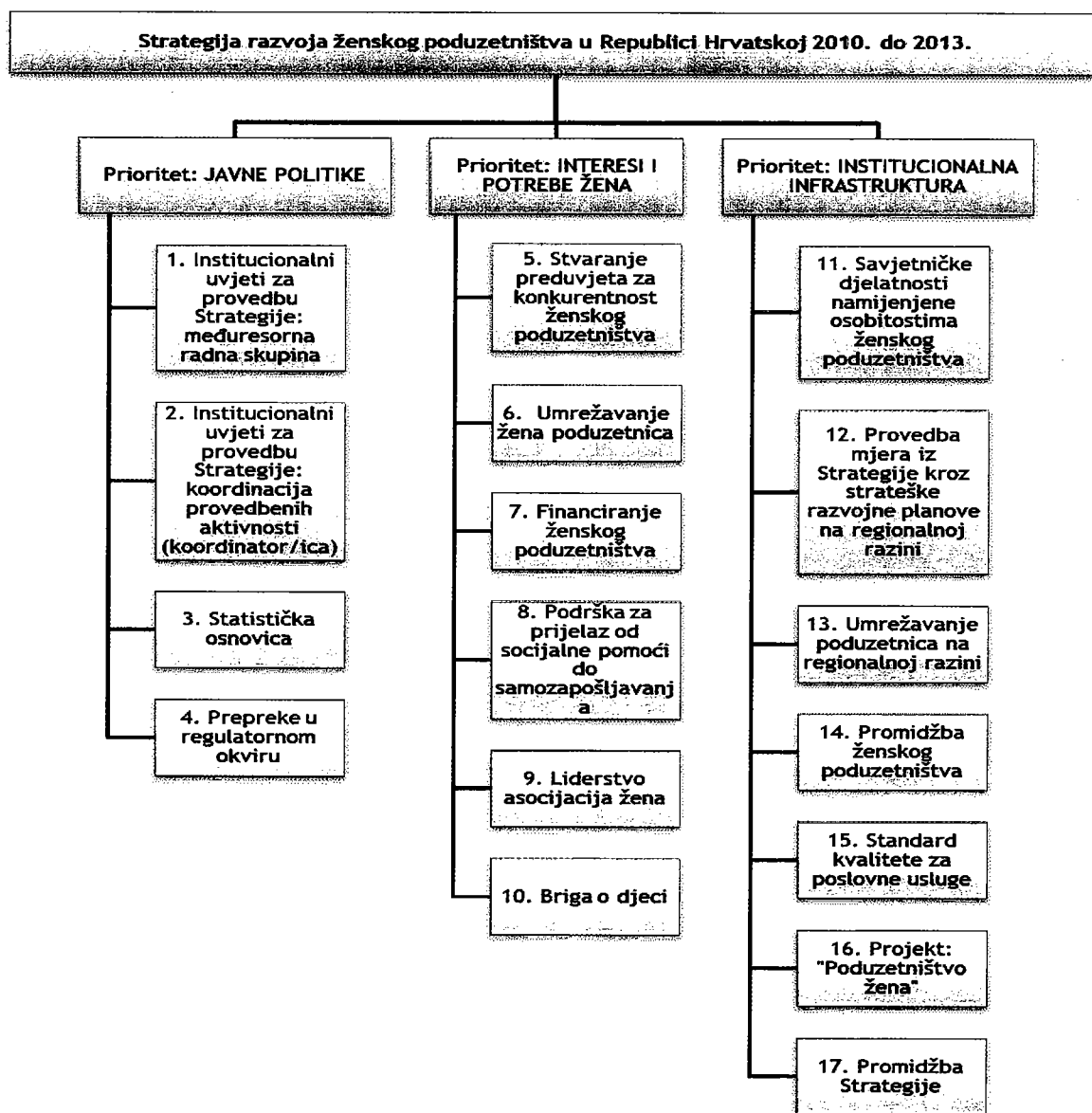
AZRA - Agencija za razvoj Varaždinske županije
BBŽ - Bjelovarsko bilogorska županija
BICRO - Poslovna inovacijski centar Hrvatske
BIZIMPACT - EU projekt „Poboljšanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice“
BPW - Međunarodna udruga poslovnih žena i poduzetnica
BPŽ - Brodsko-posavska županija
CEPOR - Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništvo
CTR - Razvojna agencija Brodsko-posavske županije
ČAKRA - Razvojna agencija grada Čakovca
DZS - Državni zavod za statistiku
EFOS - Ekonomski fakultet u Osijeku
FINA - Financijska agencija
GEM - Global Entrepreneurship Monitor
GTF - Regionalni centar za jednakost spolova
GPUP - gospodarska procjena učinaka propisa (engl. EIA - Economic Impact Assessment)
HAMAG INVEST - Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije
HBOR - Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HGK - Hrvatska gospodarska komora
HOK - Hrvatska obrtnička komora
HRAST - Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije
HSZ - Hrvatski savez zadruga
HUP - Hrvatska udruga poslodavaca
HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje
IAENL - EU Projekt „Poboljšanje administrativne učinkovitosti na nacionalnoj razini“
ILO - International Labour Organization
JLPS - Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
JPD - javno - privatni dijalog
KARLA - Razvojna agencija Karlovačke županije
KŽ - Karlovačka županija
LIRA - Razvojna agencija Ličko-senjske županije
LORA - Lokalna razvojna agencija Poslovni park Bjelovar
LPR MG - kreditna linija „Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva“
LPR MK - kreditna linija „Lokalni projekti razvoja - mikro kreditiranje“
LSŽ - Ličko senjska županija
MF - Ministarstvo financija
MINGO - Ministarstvo gospodarstva
MINGORP - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
MINPO - Ministarstvo poduzetništva i obrta
MOBMS - Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
MP - Ministarstvo poljoprivrede
MPR - Ministarstvo pravosuđa
MRMS - Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
MPRR - Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
MRRFEU - Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije
MRRŠVG - Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
MSP - Malo i srednje poduzetništvo
MSPM - Ministarstvo socijalne politike i mladih

MT - Ministarstvo turizma
MVEP - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
MŽ - Međimurska županija
MZOS - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
MZSS - Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi
NASA - Nacionalna konferencija o gospodarstvu i poduzetništvu
OBŽ - Osječko baranjska županija
OR - Obrtni registar
PANORA - Regionalna razvojna agencija Požeško-slavonske županije
PGŽ - Primorsko goranska županija
PORA - Razvojna agencija Podravine i Prigorja
PPDS - Područje od posebne državne skrbi
PPI - Poduzetničke potporne institucije
PSŽ - Požeško slavonska županija
PUP - Procjena učinaka propisa (engl. RIA - Regulatory Impact Assessment)
RA BBŽ - Javna ustanova Razvojna agencija Bjelovarko- bilogorske županije za koordinaciju i razvoj - u likvidaciji
RAZA-TPZ - Razvojna agencija Zagreb - Tehnološki park Zagreb
REDEA - Regionalna razvojna agencija Međimurje
RGFI - Registar financijskih izvještaja
RIA - Regulatory Impact Assessment (procjena učinaka propisa - PUP)
RRA SiB - Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje
SBA - Small Business Act
SDŽ - Splitsko dalmatinska županija
SECI - Southeast European Cooperative Initiative
SEECCEL - Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Europe
SEI - Srednjoeuropska inicijativa
SI-MO-RA - Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije
SJEVER DAN - Razvojna agencija Sjever-dan d.o.o. Varaždin
SMŽ - Sisačko moslavačka županija
SRŽP - Strategija razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013.
Sveučilište J. J. Strossmayer, Osijek
ŠKŽ - Šibensko kninska županije
URS - Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske
UŽV - Udruga žena Vukovar
VPŽ - Virovitičko-podravska županija
VRH - Vlada Republike Hrvatske
VSŽ - Vukovarsko-srijemska županija
VURA- Razvojna agencija Vukovar d.o.o.
VŽ - Varaždinska županija
ZACORDA - Regionalna razvojna agencija zagrebačke županije
ZARA - Zagorska razvojna agencija
ZGŽ - Zagrebačka županija

1. Uvod

Nacionalnom politikom za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. utvrđen je strateški smjer djelovanja (regulatorni, akcijski) za uklanjanje diskriminacije žena i uspostavljanje ravnopravnosti spolova provedbom politike jednakih mogućnosti. Unutar Programskog područja 2 - Jednake mogućnosti na tržištu rada određena je mjera donošenja Strategije razvoja ženskog poduzetništva (u daljnjem tekstu Strategija).

Ciljevi Strategije za razdoblje 2010.-2013. određeni su srednjoročno i dugoročno. Srednjoročni cilj do kraja 2013. godine bio je značajno povećati broj žena koje pokreću poslovni pothvat i broj žena - vlasnica rastućih poslovnih pothvata. Očekivani porast razine poduzetničke aktivnosti žena utvrđen je približno razvijenim zemljama, odnosno, mjereno odnosom TEA indeksa muškaraca i TEA indeksa žena, smanjenje od 1:2,42 iz 2008. godine na 1:1,43 do 2013. godine. Za ostvarenje tog cilja ocijenjeno je da je do 2013. godine potrebno osigurati sudjelovanje 40% žena poduzetnica u poticajnim mjerama za malo i srednje poduzetništvo. Dugoročni cilj je sustavnom i dosljednom provedbom aktivnosti Strategije utjecati na društvene promjene (vrijednosti, ponašanja i okolina) o kojima ovisi jačanje poduzetničke aktivnosti žena.

2. Provedbeni rezultati

PRIORITETNE AKTIVNOSTI SA STANOVISTA JAVNE POLITIKE

PODRUČJE AKTIVNOSTI Institucionalni uvjeti za provedbu Strategije

MJERA	1. Osnivanje međuresorne radne skupine
AKTIVNOSTI	1.1. Praćenje i interveniranje u oblikovanje različitih vladinih politika sukladno odrednicama Strategije uz sudjelovanje civilnog sektora
NOSITELJ I SURADNICI	MINPO, druga nadležna ministarstva i tijela državne uprave
PROVODILI	MINPO

- ❑ Odlukom VRH osnovana je međuresorna Radna skupina za koordinaciju i praćenje provedbe Strategije u koju su imenovane predstavnice MINGORP, MZOŠ, MRRŠVG, MPRR i MZSS (izvor informacija u prilogu - dokumentacija);
 - U Stručnu radnu skupinu imenovane su predstavnice KRUG, URS, HGK, HUP, HOK, MOBMS, CEPOR i MINGORP;
- ❑ Odlukom VRH o izmjenama Odluke o osnivanju međuresorne Radne za koordinaciju i praćenje provedbe Strategije imenovani su predstavnici MINPO, MSPM, MP, MZOS, MINGO, MRMS, MVEP i MRRFEU (izvor informacija u prilogu - dokumentacija);
 - U Stručnu radnu skupinu imenovani su predstavnici HAMAG INVEST, HOK, URS, HGK, HSZ, KRUG, BICRO, HBOR, CEPOR i MPR.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnost 1.1. provedena
 Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI Institucionalni uvjeti za provedbu Strategije

MJERA	2. Koordinator/Koordinatorica za praćenje provedbe Strategije
AKTIVNOSTI	2.1. Odrediti i osposobiti koordinatora/koordinatoricu za praćenje provedbe Strategije
	2.2. Utvrditi početno stanje za mjerenje realizacije Strategije, na temelju raspoloživih pokazatelja
NOSITELJ	MINPO
PROVODILI	MINPO

Aktivnost 2.1.

- ❑ Odlukom nadležnog ministra imenovana je koordinatorica Strategije (izvor informacija u prilogu - dokumentacija);

Aktivnost 2.2. - Pokazatelji

GEM projekt - pokazatelj poduzetničke aktivnosti žena

U Strategiji je iskazana polazna vrijednost mjereno odnosom TEA indeksa muškaraca i TEA indeksa žena (odnos poduzetnički aktivnih žena i muškaraca) 2008. godine od 1:2,42. Hrvatsku još uvijek obilježava značajno veći udio muškaraca nego žena u poduzetničkim aktivnostima, TEA indeks ne pokazuje značajnija poboljšanja omjera, međutim, prema broju registriranih subjekata žene poduzetnice su zadržale udio.

	2010.		2011.		2012.		2013.	
	TEA žene	TEA muškarci	TEA žene	TEA muškarci	TEA žene	TEA muškarci	TEA žene	TEA muškarci
GEM	9,65	13,71	8,67	10,01	10,64	15,39	11,29	15,43
Koeficijent		1,42		1,15		1,45		1,37
TEA muškarci/TEA žene								
Hrvatska	3,91	7,17	4,71	10,01	4,85	11,77	5	11
Koeficijent								
TEA muškarci/TEA žene		1,83		2,13		2,42		2,2

Izvor: GEM Hrvatska, CEPOR

Nezaposlenost žena

U Strategiji iskazana polazna vrijednost temeljila se je na 50-godišnjem pregledu strukture nezaposlenosti s obzirom na dob i spol te je razvidno da žene dugoročno zadržavaju udio iznad 50% nezaposlenosti.

GODINA	PROSJEČAN BROJ			Udio žena u %
	Ukupno	Muškarci	Žene	
1952.	13.576	5.459	8.117	59,8
1962.	57.304	24.635	32.669	57,0
1972.	46.712	20.919	25.793	55,2
1982.	99.199	37.747	61.452	61,9
1992.	266.568	125.248	141.320	53,0
2002.	389.741	176.754	212.987	54,6
2003.	329.799	140.078	189.721	57,5
2004.	309.875	129.028	180.847	58,4
2005.	308.738	127.942	180.796	58,6
2006.	291.616	116.519	175.097	60,0
2007.	264.448	102.482	161.966	61,2
2008.	236.741	89.540	147.201	62,2
2009.	263.174	107.115	156.059	59,3

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Registrirane nezaposlene osobe (prosjeck)	2010.	2011.	2012.	2013.
Ukupna nezaposlenost	302.425	305.333	324.324	345.112
Nezaposlenost žena	165.620	163.925	172.245	182.042
Udio žena u %	54,8	53,7	53,1	52,7

Izvor: http://www.hzz.hr/UserDocImages/stat_bilten_01_2014.pdf, analiza MINPO**Podaci o broju gospodarskih subjekata**

Za potrebe praćenja provedbe Strategije učinjena je analiza poduzetništva žena iz podataka RGFI i OR. Kod mjerenja zastupljenosti žena u poduzetništvu korištena je metodologija kojom se svaki subjekt u kojem je žena vlasnik ili većinski vlasnik smatra ženskim poduzetništvom. Analizom su obuhvaćeni polazni podaci (2002., godina uoči provedbe prvog posebnog poticajnog projekta za žene poduzetnice, te 2006. do 2009. koje prethode donošenju Strategije i godine u kojima se posebni poticajni projekt za žene kontinuirano provodi).

	Broj subjekata						
	2002.	2006.	2007.	2008.	indeks 2006/2002	indeks 2007/2006	indeks 2008/2007
Trgovačka društva - subjekti žena registrirani u RGFI	8.254	17.528	24.476	20.696	212,4	139,6	84,6
Trgovačka društva - subjekti muškaraca registrirani u RGFI	55.306	60.981	74.430	64.545	110,3	122,1	86,7
UKUPNO	63.560	78.509	98.906	85.241	123,5	126,0	86,2
Udio TD - žene u %	13	22	25	24	169,2	113,6	96,0
Obrti registrirani na žene u OR	29.561	31.815	31.553	30.809	107,6	99,2	97,6
Obrti registrirani na muškarce u	66.360	68.048	67.820	66.028	102,5	99,7	97,4

Izvešće o provedbi Strategije razvoja ženskog poduzetništva u RH 2010.-2013.

OR							
UKUPNO	95.921	99.863	99.373	96.837	104,1	99,5	97,4
Udio obrta - žene u %	31	32	32	32	103,2	100,0	100,0
Ukupno registrirani subjekti malog gospodarstva (RGFI i OR)	159.481	178.372	198.279	182.078	111,8	111,2	91,8
Ukupno registrirani subjekti malog gospodarstva - žene (RGFI i OR)	37.815	49.343	56.029	51.505			
Udio žena	24	28	28	28			

Izvor: Hrvatska udruga poslovnih žena Krug, 2009., MINPO OR

Nastavno je analiza temeljem raspoloživih podataka o osnivačima/vlasnicima trgovačkih društava iz RGFI temeljena na OIB sustavu i analiza temeljem podataka o vlasništvu obrta u OR.

Osnivači	Broj poduzetnika koji su predali GFI za promatranu godinu				
	2010.	2011.	2012.	Indeks 2011/2010	Indeks 2012/2011
1) Žene poduzetnici	18.644	19.471	19.894	104,4	102,1
2) Muški poduzetnici	53.857	55.042	54.928	102,2	99,7
Pravne osobe	8.035	8.105	8.067	100,8	99,5
Mješovito	12.299	12.726	12.898	103,4	101,3
* Neodređeno	11.629	10.712	9.277	92,1	86,6
3) Ukupno	104.464	106.056	105.064	101,5	99,0
Udio žena u % 3)	17,8	18,3	18,9	102,8	103,1
Udio žena u % u zbroju 1) i 2)	25,7	26,1	26,5		
Žene poduzetnici	Tvrtke unutar kojih su svi osnivači žene				
Muški poduzetnici	Tvrtke unutar kojih su svi osnivači muškarci				
Pravne osobe	Tvrtke unutar kojih su svi osnivači pravne osobe				
Mješovito	Tvrtke unutar kojih su osnivači kombinacija gornje tri opcije				
* Neodređeno	Nema OIB-a osnivača				

Izvor: RGFI FINA - * vlasnik je stranac pa nema OIB, vlasnik je domaća osoba, ali iz nepoznatih razloga OIB u sud. registru nije evidentiran, društvo je u stečaju/likvidaciji pa su navedeni samo podaci o stečajnom upravitelju/likvidatoru

	Broj obrta				
	2010.	2011.	2012.	2013.	Indeks 2013/2010
Obrti-vlasnice žene	28.439	27.946	27.048	26.224	92,2
Obrti - vlasnici muškarci	60.869	59.773	58.113	55.862	91,8
UKUPNO vlasnika obrta	89.308	87.719	85.161	82.086	91,9
Udio žena obrtnica u %	31,8	31,8	31,7	31,9	
Ukupan broj obrta*	87.128	85.603	85.161	82.086	

Izvor: OR MINPO - *Obrt može imati jednog ili više vlasnika - 1,25 vlasnika po obrtu

Udio žena u programima poticanja malog i srednjeg poduzetništva i obrta 2010.-2013.

Programi poticanja malog i srednjeg poduzetništva	Ukupno broj dodjela	Broj dodjela žene	Udio žena u %	Ukupno dodijeljeni iznos (u kn)	Dodijeljeni iznos žene (u kn)	Udio žena u projektima iznos u %
2010.	5.036	1.973	39,2	249.427.818,08	39.461.856,02	15,8
2011.	5.537	2.549	46,0	199.723.565,72	42.992.785,22	21,5
2012.	2.437	851	34,9	165.510.589,97	40.818.913,71	24,6
2013.	1.765	694	39,3	136.595.800,06	22.517.730,87	16,5
Ukupno	14.775	6.067	41,1	751.257.773,83	145.791.285,82	19,4

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnost 2.1. provedena
Aktivnost 2.2. djelomično provedena
Aktivnosti je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA	Statistička osnovica
AKTIVNOSTI	3. Analiza raspoložive statističke osnove i priprema prijedloga za promjene 3.1. izraditi analizu raspoložive statističke osnove (DZS, FINA, Trgovački sudovi, MF), OR - nadležno Ministarstvo, Upisnik OPG - MP - iz područja obrazovanja i znanosti - MZOS, sustava socijalne skrbi - MSPM, vlasništva poduzeća/obrta, upravljačkih struktura, financijskih izvješća poslovnih sistema, a sve prema rodnom kriteriju, te dati usporedbu sa EUROSTAT-om 3.2. Uvesti statističko praćenje poduzetničke aktivnosti žena na selu, te općenito dodatno razvijati uspostavu statističkih i drugih pokazatelja o položaju žena u ruralnim područjima 3.3. Pripremiti prijedlog promjene u statističkoj osnovici u navedenim područjima radi praćenja realizacija Strategije
NOSITELJ I SUDIONICI PROVODILI	Koordinatorica MINPO, MF, MZOS, MSPM, MP, Trgovačko sudstvo - Sudski registar, HZZ, HGK, HOK, HUP, CEPOR, DZS, FINA, KRUG MINPO, MSPM, KRUG, DZS

Aktivnost 3.1.**□ MINPO, koordinatorica**

- Registar državnih potpora (baza podataka za programe poticanja malog i srednjeg poduzetništva) ima ugrađen rodni kriterij
- Obrtni registar ima ugrađen rodni kriterij
- Zadržni registar nema ugrađen rodni kriterij (npr. upraviteljice zadruga, broj žena u zadrugama)
- nema podataka o broju zaposlenih žena u gospodarskim subjektima u vlasništvu žena
- HAMAG INVEST nema izvora informacija o odobrenim jamstvima za žene poduzetnice
- FINA - analize financijskih izvještaja - nema ugrađen rodni kriterij zbog povezanosti s informacijama Sudskog registra koji se ne vodi prema rodnom kriteriju
- Uredovno/periodičko statističko praćenje žena na selu i u ruralnim prostorima ne postoji
- Upisnik OPG se ne vodi po rodnom kriteriju
- Opservatorij malog gospodarstva (MINPO) ne sadrži posebnu temu o ženama poduzetnicama iako bi poduzetnice mogle obogatiti izvore informacija o dinamici i strukturi sektora malog gospodarstva

- MSPM prikuplja statističke podatke o korisnicama i pravima iz sustava socijalne skrbi, mjesečno i godišnje te sukladno Godišnjem provedbenom planu statističkih aktivnosti podatke i analize koristi DZS.

Korisnici sustava socijalne skrbi Status 2010.-2012.	Ukupno (M+Ž)	Udio žena	
	N	N	%
Nezaposlene - radno sposobne osobe	138.798	68.867	49,62
Zaposlene osobe	1.477	679	45,97
Obavljaju samostalnu djelatnost	101	50	49,50
Poljodjelci/ke	2.612	1.107	42,38
Umirovljenici/ce	4.232	2.008	47,45

- DZS u svim publikacijama objavljuje statističke pokazatelje po spolu. DZS ima ugrađen rodni kriterij u Priopćenjima o zaposlenosti i nezaposlenosti, izdaje publikaciju «Žene i muškarci u Hrvatskoj» (sadržaj istraživanja obuhvaća stanovništvo, zdravstvo, obrazovanje,

zaposlenost i plaće, socijalnu skrb i mirovine, pravosuđe i političku vlast) - nedovoljno statističkih istraživanja i priopćenja za praćenje Strategije i općenito malog gospodarstva, neusklađeno s EUROSTAT-om.

- ❑ **KRUG** - proveden Projekt «Ostvarenje potencijala žena u poduzetništvu, znanosti i politici u RH»; za 2011. osnovana baza podataka o tvrtkama u Hrvatskoj u kojima su žene većinske vlasnice. Projekt sadrži analizu o ulozi žena u Hrvatskoj u poduzetništvu, znanosti i politici. Vrijednost projekta 150.000,00 kuna.
- ❑ **HOK** od 1994. godine statistički prati broj vlasnika obrta i ortaka po županijama i po spolu. Temeljem toga prati i broj obrta koji su u vlasništvu žena-obrtnica. Isto tako prati i broj zaposlenih žena kod obrtnika.

Aktivnost 3.2.

- ❑ **MPR** - u razdoblju provedbe Strategije rodni kriterij nije uveden u Sudski registar trgovačkih društava;
- ❑ **DZS** daje podatke o gospodarskim subjektima na osnovi podataka iz administrativnog Registra poslovnih subjekata. Međutim, podatci tog registra sadrže ukupan broj postojećih subjekata u kojemu su iskazani aktivni i neaktivni subjekti. Osim statusa i nepostojanja informacija prema rodnom kriteriju, nije ažurno usporedno stanje registriranih i neaktivnih subjekata u određenom vremenu, tako da sve dok DZS ne bude u mogućnosti provjeriti stvaran status subjekata, statistički podatci će pokazivati npr. da postoje novo osnovani subjekti i da je samim tim broj subjekata porastao (preneseno iz Izvješća Opservatorija malog gospodarstva 2013.).

OCJENA Aktivnosti 3.1. i 3.2. djelomično provedene
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI	Prepreke u regulatornom okviru
MJERA	4. Pojednostavljenje regulatornog okvira, korištenje EU načela i dobre prakse
AKTIVNOSTI	4.1. Analizirati regulatorni i pravni okvir unutar kojeg se obavlja poduzetnička aktivnost i identificirati posebne probleme koje imaju žene (radno pravo, vlasnička prava itd.) 4.2. Kroz asocijacije žena, Hrvatsku gospodarsku komoru, Hrvatsku obrtničku komoru i Hrvatsku udrugu poslodavaca tražiti pojednostavljivanje regulatornog okvira, korištenjem načela „Počnimo od malih“ („Think Small First“), preporuka EU i primjera dobre prakse
NOSITELJI I SUDIONICI	Asocijacije poslovnih žena, CEPOR, HGK, HOK, HUP
PROVODILI	MINPO, CEPOR, KRUG

Aktivnost 4.1.

- ❑ **MINPO** - prema Izvješću o lakoći poslovanja za 2014. godinu (Doing Business, Svjetska banka), Hrvatska od ukupno 189 zemalja zauzima 88. mjesto. Izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (NN 152/11, 111/12 i 68/13) uvedene su posebne mjere koje skraćuju vrijeme osnivanja tvrtki na 3 radna dana i smanjuju troškove osnivanja tvrtke na oko 870 kuna - “jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću” (j.d.o.o.) s minimalnim temeljnim kapitalom od 10,00 HRK. Putem usluge e-tvrtka registraciju je moguće obaviti u roku od 24 sata elektroničkim putem. Od listopada 2012. do kraja 2013. procjena je da ih je osnovano 8.300. U razdoblju od 1.7.2012. do 31.12.2012. te u razdoblju od 1.1.2014. do 1.1.2015. fizičke osobe su oslobođene plaćanja cijene obrtnice čime se je umanjeno trošak osnivanja obrta koji iznosi 470,00 kuna za cijenu obrtnice od 200,00 kuna.

Kako je od rujna 2012. godine u provedbi **Zakon o procjeni učinaka propisa** kao i Uredba o provedbi procjene učinaka propisa, sva su ministarstva obvezna izraditi planove zakonodavnih aktivnosti te izraditi popis propisa i javno ih objaviti (Prijedlog plana normativnih aktivnosti, savjetovanja i godišnji plan za tekuću godinu).

- **CEPOR** provodi projekt **Global Entrepreneurship Monitor (GEM)** - praćenje i razvijanje indikatora mjerenja poduzetničke aktivnosti, koji vodi konzorcij nacionalnih timova pod vodstvom London Business School iz Londona i Babson College iz Bostona. Projektom se provodi godišnje istraživanje povezanosti ekonomskog razvoja zemlje i razine poduzetničke aktivnosti, korištenjem posebno definiranog modela koji računa indikatore ukupne poduzetničke aktivnosti i poduzetničke okoline u 70-tak zemalja svijeta. GEM indikatori dobivaju se na temelju reprezentativnog, stratificiranog uzorka radno sposobnog stanovništva i omogućavaju definiranje benchmarka za Hrvatsku i njenu relativnu poziciju prema drugim zemljama. Sastavni dio studije su i preporuke za definiranje provedbene politike za razvoj MSP-a. CEPOR od 2002. godišnje objavljuje i promovira rezultate istraživanja koji se koriste u programskim dokumentima MINPO kao indikator razvoja malog gospodarstva. GEM projektom preispituje se razlika u aktivnosti pokretanja poslovnog pothvata žena i muškaraca i percepcija odnosa prema ženama u poduzetništvu u Hrvatskoj. MINPO sufinancira istraživanje temeljem Ugovora.

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos Kn
2010.	Analiza regulatornog i pravnog okvira unutar kojeg se obavlja poduzetnička aktivnost	279.400,00*
2011.	Analiza regulatornog i pravnog okvira unutar kojeg se obavlja poduzetnička aktivnost	279.400,00*
2012.	Analiza regulatornog i pravnog okvira unutar kojeg se obavlja poduzetnička aktivnost	262.400,00*
2013.	Analiza regulatornog i pravnog okvira unutar kojeg se obavlja poduzetnička aktivnost	67.000,00*
	Ukupno	888.200,00

* Iznos cjelokupnog godišnjeg financiranja GEM projekta

- **HOK** u okviru mjera za pojednostavljenje regulatornog okvira navodi jedno važno postignuće: prava vlasnica obrta kao posvojiteljica, ranijim propisima nisu bila izjednačena sa pravima zaposlenica posvojiteljica, no dijelom na inicijativu i ustrajnost HOK-a, novi Zakon o roditeljskim potporama gotovo izjednačava prava vlasnica obrta s pravima zaposlenica.

Aktivnost 4.2.

- **MINPO** - Prema „MSP testu“ ili načelu „Počnimo od najmanjih“ (SBA akt EU) u okviru IPA Projekta, komponente IPA IIIC za regionalnu konkurentnost „Unaprjeđenje administrativne učinkovitosti na nacionalnoj razini - IAENL“ proveden je javno-privatni dijalog (JPD). Godine 2013. IAENL projekt organizirao je 5 foruma JPD-a u hrvatskim regijama. Svrha foruma JPD-a je biti komunikacijski kanal koji će poduzetnicima omogućiti da kreatorima politike predoče ažurirane podatke o problemima s kojima su suočeni kao i da ih informiraju o načinima na koji im Vlada može pomoći. MINPO u projektu BIZIMPACT II „Poboljšanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice“ provodi aktivnosti za uvođenje sustava gospodarske procjene učinaka propisa (GPUP), s posebnim naglaskom na sektor MSP-a (MSP test), uključujući postupak konzultacija/JPD-a i širenje informacija te podizanja svijesti. Ministarstvo najmanje jednom godišnje tijekom NASA-e koristi priliku da to iskoristi kao sredstvo za razumijevanje prioritarnih potreba sektora MSP-a.

OCJENA Aktivnosti 4.1. i 4.2. djelomično provedene i u tijeku
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020., redefinirati i

uskладiti s EU

PRIORITETNE AKTIVNOSTI SA STANOVIŠTA INTERESA I POTREBA ŽENA

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA	Stvaranje preduvjeta za konkurentnost ženskog poduzetništva
AKTIVNOSTI	5. Obrazovni i savjetodavni programi za stjecanje tehnoloških znanja, poduzetničkih vještina, upravljačkih znanja, upravljanje obiteljskim poduzećima 5.1. Organizirati utvrđivanje potreba za obrazovanjem i osposobljavanjem kroz asocijacije žena, HGK, HOK, HUP itd. 5.2. Definirati strukturu i partnerstvo za pružanje usluga obrazovanja i traininga 5.3. Razviti obrazovne programe posebno za žene početnice 5.4. Osigurati određenu kvotu korištenja kapaciteta poslovnih inkubatora za žene početnice 5.5. Razviti obrazovne programe posebno za poduzetnice orijentirane rastu, izvozu i tehnološki intenzivnim poslovnim pothvatima 5.6. Promovirati i osigurati obrazovne i savjetodavne programe za poduzetnice koje žele koristiti franšizu kao poslovni model, ili kao primateljice ili kao davateljice 5.7. Razviti obrazovne programe za upravljanje obiteljskim poduzećima, s posebnim naglaskom na probleme generacijskog transfera upravljanja i vlasništva 5.8. Razviti savjetodavne usluge specijalizirane za poduzetničke pothvate žena u ruralnim područjima 5.9. Razviti web seminare i web savjetodavne usluge 5.10. Osigurati mentorstvo iskusnih poslovnih žena početnicama i poduzetnicama koje žele rasti, te poduzetnicama u tehnološki intenzivnim poduzetničkim pothvatima i poduzetnicama koje su izvozno orijentirane 5.11. Razviti voucherski sistem za suradnju s ekspertima za transfer istraživanja i razvoja u poduzetničke pothvate žena 5.12. Razviti voucherski sistem za korištenje dizajnerskih usluga 5.13. Osigurati sufinanciranje sudjelovanja poduzetnica na sajmovima
NOSITELJI I SUDIONICI PROVODILI	MINPO, HAMAG INVEST, MZOS, MP, BICRO, HGK, HOK, HSZ, HUP, CEPOR, asocijacije žena, PPI CTR, MZOS, HGK, PORA, RA BBŽ, KRUG, HRAST, PANORA, VURA, ČAKRA, HAMAG INVEST, RAZA - TPZ, REDEA, BPW, AZRA, ZARA, CEPOR, EFOS, SI-MO-RA, RRA SiB, MŽ, BPŽ, OBŽ, VPŽ, VSŽ

5.1. Organizirati utvrđivanje potreba za obrazovanjem i osposobljavanjem kroz asocijacije žena, HGK, HOK, HUP itd.

- ❑ **CTR** - U 2011. CTR i 16 fizičkih osoba osnovali Udrugu za promicanje ženskog poduzetništva „Budi poslovna“ koja ima cca 30 članica. CTR je pružao tehničku i financijsku podršku i mentorstvo aktivnostima obrazovanja te su žene educirane za nastup na tržištu rada, stekle su osnovna poduzetnička znanja, a iskusne poslovne žene prenijele su svoje iskustvo budućim i postojećim poduzetnicama. Udruga je 2011. poduprla sudjelovanje poduzetnica na 2 sajma, a 2013. na 1 sajmu u Županiji. Za provedbu je utrošeno 97.000,00 kn u 2011., od čega je 90.000,00 kn iz sredstava EU.
- ❑ **MZOS** - Suradivali s organizacijama civilnoga društva u provedbi projekata za djecu i mlade. Putem natječaja se osiguravala jednaka zastupljenost djevojčica i dječaka u projektima i promicanje rodne ravnopravnosti u 3 osnovna područja: „Zaštita i promicanje ljudskih

prava“, „Preventivno djelovanje među djecom i mladima“ i „Unaprjeđenje kvalitete života djece i mladih“. Od 2011. do 2013. utrošeno je 520.000,00 kn. MZOS financira Hrvatsku udrugu učeničkog zadrugarstva (HUUZ) koji okuplja više od 350 učeničkih zadruga pri osnovnim i srednjim školama, a svake godine se održavaju smotre s ciljem stvaranja pozitivnog odnosa učenika prema radu i pozitivne poduzetničke klime u školama. U 2011. i 2012. u 6 osnovnih i 6 srednjih škola eksperimentalno se provodio kurikulum građanskog odgoja, a jedna od dimenzija građanske kompetencije je i gospodarska dimenzija koja uključuje odgovorno gospodarstvo, poduzetnost i poduzetništvo, pravo na učenje za konkurentnost na tržištu te zaštitu potrošača.

- ❑ **HGK** - Organizirali utvrđivanje potreba za obrazovanjem i osposobljavanjem kroz asocijacije žena, izrađena je metodologija praćenja, razrađen upitnik, provedeno on-line istraživanje te su obrađeni rezultati za RH.

5.2. Definirati strukturu i partnerstvo za pružanje usluga obrazovanja i traininga

- ❑ **PORA** - Provodili sljedeće projekte:

PROJEKT „OBRAZOVANJE ZA PODUZETNIŠTVO“ MINPO-a, 28 seminara (17 modula)				
Godina	Broj polaznika - ukupno	Broj polaznika - žene	Udio žena u broju polaznika (%)	
2010.	139	70	50,36	
2011.	177	87	49,15	
2012.	154	83	53,90	
UKUPNO:	470	240	51,06	
PROJEKT „POBOLJŠANJE POSLOVNE KONKURENTNOSTI PUTEM ELEKTRONIČKOG POSLOVANJA - E-BUSSINES“, 6 info seminara i 9 radionica				
Godina	Broj polaznika - ukupno	Broj polaznika - žene	Udio žena u broju polaznika (%)	
2011.	126	53	42,06	
2012.	136	72	52,64	
2013.	100	63	63,00	
UKUPNO:	362	188	51,93	
PROJEKTI SUFINANCIRANI EU SREDSTVIMA				
Godina	Broj seminara / radionica	Broj polaznika - ukupno	Broj polaznika - žene	Udio žena u broju polaznika (%)
2011.	2	27	11	40,74
2012.	3	90	43	47,78
2013.	2	55	34	61,82
UKUPNO:	7	172	88	51,16

Projekti sufinancirani EU sredstvima su: 2011.- „Uvjeti poslovanja na tržištu EU s naglaskom na pokretanje posla u Republici Mađarskoj“ i „Upoznavanje poduzetničke okoline“; 2012. - „Zaštita patenata“, „Komercijalizacija inovacija“ i „Potpora jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva“ te 2013. - „Kako započeti vlastiti posao“ i „Raspoloživi fondovi za financiranje projekata nakon ulaska RH u EU“. Organizirali poslovne susrete poduzetnika (B2) iz Hrvatske i Mađarske - 50 polaznika, od toga 30 žena (60%).

- ❑ **MŽ** - Proveden projekt „Žene u rodno netradicionalnim zanimanjima“ u suradnji s HZZ PS Čakovec i Varaždin, MŽ, REDEA, HGK ŽK Čakovec i Obrtničkom komorom MŽ, osposobljeno ukupno 21 žena (12 - rukovanje CNC strojevima, 6 - soboslikar/ličioc, 1 - keramičar, 2 vozačice). Za provedbu utrošeno 124.046 €, a EU je sufinancirala 104.944 €.

5.3. Razviti obrazovne programe posebno za žene početnice

- ❑ **RA BBŽ** - Od 2011. do 2013. održane edukacije „Priprema projekata prihvatljivih za

financiranje iz fondova EU“ i „Programi EU“ u Daruvaru, Grubišnom Polju, Bjelovaru, Čazmi, ukupno 10 seminara za 30 žena. Edukacija je financirana sredstvima MINPO-a i MRRFEU te je ukupno utrošeno 14.400,00 kn, a za informiranje i savjetovanje poduzetnika 30.000,00 kn.

- ❑ **KRUG** - Organizirane/provedene radionice (5), prezentacije (4), predavanja, motivacijski seminari, a ambasadorice su bile aktivne i u projektu EntrepreneurSHEp Croatia. Aktivnosti su uključivale poticanje samozapošljavanja/žena na poduzetničku aktivnost i otvaranje poduzeća, podizanje svijesti o ženskom poduzetništvu, pronalaženje posla (predstavljanje poslodavcu, samozapošljavanje, pisanje CV-a, način poslovnog odijevanja), predstavljanje kreditnih programa HBOR-a, programa kreditiranja ženskog poduzetništva, promicanja ekonomskog osnaživanja žena i ženskog poduzetništva danas. KRUG je 2011. i 2012. provodio besplatne trodnevne radionice "Poduzetnica - to mogu biti i ja", i to 3 grupe od 4 neovisne interaktivne radionice, a završilo ih je stotinjak žena. Za provedbu je utrošeno 90.000,00 kn.
- ❑ **HRAST** - Od 2010. do 2013. provedeno 25 seminara/treninga poticanja poduzetništva (razvoj poduzetničkih vještina) u kojima je sudjelovalo 170 žena, te je pruženo oko 100 savjetodavnih usluga/konzultacija postojećim i potencijalnim ženama poduzetnicama. Tijekom 4 godine ukupno je utrošeno 255.919,51 kn na obje aktivnosti.
- ❑ **HGK** - Od 2011. do 2013. organizirali 441 edukaciju, s ukupno 19.048 polaznika, od kojih je 10.556 polaznica (55,4%). U ŽK Zadar u 2010. proveden međunarodni projekt „Razmjena tehničke pomoći i dobre prakse u cilju promidžbe ženskoga poduzetništva u sektoru turizma i usluga“, sufinanciran sredstvima SEI-a i JJI-a. Održana 2 seminara u Zadru o mogućnostima razvijanja posla za poduzetnice, a najuspješnije polaznice dobile osobnu pomoć i konzultantske usluge nakon seminara u cilju uspješnog pokretanja posla. U 2013. sufinancirali TNA obradu upitnika za RH, grafičku obradu istraživanja za objavu u iznosu od 2.564,00 kn (razliku od 7.561,00 kn platio SEECEL).
- ❑ **PANORA** - Održani seminari o poslovnom planiranju (10 polaznika, 6 žena - 60%), o koristima zapošljavanja kvalitetnog osoblja (11 polaznika, 5 žena - 45,5%), o financijskom poslovanju u obrtu (17 polaznica).
Provedene aktivnosti razvijanja znanja i vještina o projektnom ciklusu: 2012. - „Upravljanje projektnim ciklusom/Metodologija pripreme projekata za prijavu na natječaje EU“, 2013. - „Vještine upravljanja projektom“.
Održane prezentacije: 2012. - o IPARD nepovratnim sredstvima (33 polaznika, 10 žena - 30,3%), 2013. - o Poduzetničkom impulsu 2013. (75 polaznika, 28 žena - 37,3%).
Provedeno obrazovanje: „Javna nabava u kontekstu korištenja EU fondova“ (20 polaznika, 13 žena - 65%), „Financijsko upravljanje i kontrola provedbe projekata iz EU fondova“ (29 polaznika, 19 žena - 65,5%), „Izrada studija predizvodljivosti/izvodljivosti i cost-benefit analize“ (14 polaznika, 10 žena - 71,4%), „Informiranje i komunikacija s javnosti u kontekstu korištenja EU fondova“ (28 polaznika, 13 žena - 46,4%).
Za provedbu ovih aktivnosti u 2011. utrošeno je 24.300,20 kn, u 2012. 8.300,00 kn, a u 2013. 37.125,00 kn odnosno ukupno 69.725,20 kn.
- ❑ **VURA** - Provedena edukacija početnika za poslovno planiranje, izrada poslovnih planova, podnošenje za ostvarenje financiranja prema kreditnim institucijama, dodatne edukacije za poduzetnike-početnike o franšizi, vođenju poslovanja, osnovnom knjigovodstvu i sl., a naglasak je bio na nezaposlenim ženama. U 5 ciklusa educirano 60 osoba, od čega 45 žena (70%), a 38 nezaposlene žene (63,3%). Izrađeno 20 poslovnih planova, a 15 za potencijalne poduzetnice. Program je sufinancirao Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara u 2010., MINGORP u 2011. godine te MINPO u 2012., ukupno 79.800,00 kn.
- ❑ **BPŽ** - Projekt „Be Business - Be Competitive“ realiziran je od 2010. do 2011. u sklopu IPA programa, komponenta IV. C (Žene na tržištu rada) ukupne vrijednosti 117.357,51 €, od čega su sredstva darovnice iznosila 91.605,51 €. Projektom bilo obuhvaćeno 50 nezaposlenih žena iz evidencije HZZ-a (povećane kompetencije za zapošljavanje kod poslodavaca i za

samozapošljavanje, informatička edukacija). Opremljena učionica u razvojnoj agenciji koja je provodila edukaciju te 1 mobilna učionica. Desetak žena se zaposlilo, većinom pokretanjem vlastitog posla. Osnovana je udruga žena poduzetnica, izrađena web stranica.

- ❑ **ČAKRA** - Od 2010. do 2013. provedeno 8 projekata prekogranične suradnje IPA programa (RH, Slovenija i Mađarska), u koje je bila uključena ženska populacija, djelomično kao dio projektnog tima, a većina kao sudionice u aktivnostima projekta te kao krajnje korisnice.
- ❑ **OBŽ** - Provedeni projekti poticanja zapošljavanja, a posebno projekti za žene: za zanimanja cvječar aranžer (14), njegovateljica (10), "Računovodstvo za mala poduzeća" (8), kao i osposobljavanje osoba iz marginaliziranih skupina na tržištu rada (33), za što je izdvojeno 322.300,00 kn.
U suradnji sa HUP-om (projekt PUMA), kroz seminare educirano 100-ak žena. OBŽ je za rad poduzetničkih centara i inkubatora izdvojila 240.000,00 kn, za besplatno savjetovanje poduzetnika, a sufinancirali i seminare namijenjene ženama poduzetnicama u organizaciji drugih institucija. OBŽ u suradnji s PPI provodio kontinuiranu edukaciju putem seminara, radionica, tribina i prezentacija, a za provođenje je iz proračuna izdvojeno 800.000,00 kn
- ❑ **PORA** od 2010. do 2013. godine organizirala 6 seminara za poduzetnike početnike na temu „Kako pokrenuti vlastiti posao“ na kojima je sudjelovao 91 poduzetnik, od toga 34 žena, odnosno njih 37,36%.
 - 2010. godine, 10 poduzetnika, od toga 5 žena, odnosno njih 50%
 - 2011. godine, 42 poduzetnika, od toga 14 žena, odnosno njih 33,33%
 - 2012. godine, 19 poduzetnika, od toga je 7 žena, odnosno njih 36,84%
 - 2013. godine, 21 poduzetnik, od toga je 8 žena, odnosno njih 38,09%.
- ❑ **RAZA - TPZ** - Provodili poslovnu edukaciju, najpoznatiji seminari su: „Osnove poduzetništva“, „Kako postati poduzetnik“ i „Od ideje do poduzetničke realizacije“. Ukupno je održano 30 seminara, s 405 polaznika, od kojih je bilo 212 žena (52,3%).
- ❑ **REDEA** - Informirano 40 poduzetnica početnica i potencijalnih poduzetnica o poduzetničkom okruženju, za 40 poduzetnica pružene savjetodavne usluge za unaprjeđenje poslovanja, a za 14 poduzetnica izrađeni projektni prijedlozi za sufinanciranje kroz različite programe potpora. Tijekom 4 godine za obrazovne programe za žene početnice ukupno utrošeno 99.200,00 kn.
- ❑ **VSŽ** - U suradnji s HUP-om (projekt PUMA), kroz seminare educirano 40-ak poduzetnica s osnovnim ciljem stjecanja znanja i vještine za napredak i razvoj, za preko 120 žena poduzetnica održani seminari o izradi poslovnih planova i kandidiranju projekata za financiranjem iz domaćih i stranih izvora. Ukupno je u 4 godine za provedbe ovih aktivnosti utrošeno 220.000,00 kn.
- ❑ **BPW** - Od 2010. do 2013. u suradnji s HZZ, FINA, IDA, HBOR, MINPO, HGK, HOK i privatnim konzultantskim udrugama, organizirali 25 stručnih predavanja (javne i poslovne financije, prava u gospodarstvu, zaštita na radu, poticajne mjere u poduzetništvu, management-u i organizaciji), sve provedeno volonterski, a javno dostupno na stranicama www.bpw.hr i www.bpw-danubenet.org.
- ❑ **RRA SiB** - U OBŽ od 2010. do 2012. provoden projekt „Obrazovanje za poduzetništvo“, ukupno 26 seminara za 67 poduzetnika i poduzetnika-početnika, od kojih su bile 32 žene (47,8%), a ukupna potpora MINGORP/MINPO je iznosila za 3 godine 233.500,00 kn.
- ❑ **ZARA** -U prosincu 2012. održana radionica Franšiza za poduzetnike početnike, a u sklopu projekta POM (program: IPA CBC SI HR, prijavitelj: Regionalni sklad dela Podravje) održane su radionice i osposobljavanje polaznika/ca za pokretanje vlastitog poslovanja.
U 2013. održana savjetovanja za Poduzetnički impuls 2013., a za HAMAG INVEST-ov natječaj „Mikro kreditiranje - prvi korak u poduzetništvo“ savjetovanja i pružena pomoć za prijavu na

natječaj i pokretanje poslovanja.

5.4. Osigurati određenu kvotu korištenja kapaciteta poslovnih inkubatora za žene početnice

- RAZA - TPZ - Pružali stručnu pomoć i koristili slobodne uredske kapacitete i raspoložive izvore financiranja kao podršku poduzetnicima u razvoju proizvoda i usluga, komercijalizaciji proizvoda i projekata, realizaciji poduzetničkih ideja. Grad Zagreb sufinancirao komercijalnu cijenu usluga inkubacije, a od 2013. poduzetnice koje su većinske vlasnice (min. 51%) poslovnog subjekta, žene koje moraju biti ovlaštene osobe za zastupanje i stalno zaposlene u tom poslovnom subjektu, imaju pravo na dodatnih 5% sufinanciranja usluga inkubacije.

PROVEDBA MJERE I UTROŠENA SREDSTVA				
Godina	Broj korisnika - ukupno	Broj korisnika - žene	Udio žena u ukupnom broju korisnika (%)	Iznos u kn
2010.	17	2	11,76	18.506,25
2011.	19	2	10,52	22.578,75
2012.	21	1	4,76	8.218,13
2013.	-	-	-	-
UKUPNO:	57	5	8,77	49.303,13

5.5. Razviti obrazovne programe posebno za poduzetnice orijentirane rastu, izvozu i tehnološki intenzivnim poslovnim pothvatima

- AZRA - Od rujna 2012. do ožujka 2013. provedeno 12 seminara/radionica, educirane 132 poduzetnice, ukupno utrošeno 125.605,88 kn (u okviru Poduzetničkog impulsa 2012., projekt „Obrazovanje za poduzetništvo“).
- RA BBŽ - Održane sedmodnevne edukacije (Vještine upravljanja projektom, edukacija o državnim potporama i EU fondovima i o EU fondovima za potrebe gospodarstva) te je 30 žena educirano za upravljanje projektnim ciklusom, u suradnji s MINPO-om, MRRFEU-om i BBŽ-om. Ukupno je od 2011. do 2013. za informiranje i savjetovanje te edukacije utrošeno 56.400,00 kn.
- RAZA - TPZ - Provedena poslovna edukacija za potencijalne i postojeće poduzetnike/ce, uključujući osnove poduzetništva te specijalističke seminare i predavanja, kao i poslovna savjetovanja.

PROVEDBA MJERE				
Godina	Broj seminara	Broj korisnika - ukupno	Broj korisnika - žene	Udio žena u ukupnom broju korisnika (%)
2010.	5	58	32	55,1
2011.	9	142	48	33,8
2012.	-	-	-	-
2013.	5	63	18	28,6
UKUPNO:	19	263	98	37,26

5.6. Promovirati i osigurati obrazovne i savjetodavne programe za poduzetnice koje žele koristiti franšizu kao poslovni model, ili kao primateljice ili kao davateljice

- ZARA - Pružena potpora poduzetnicama: 2010. za 13 poduzetnica, a 2011. za 24 poduzetnice izrađeni poslovni planovi za banke/programe za prijavu na „Poduzetništvo žena“/programe za bespovratna poticajna sredstva MT-a. Za 2 poduzetnice 2012. izrađeni poslovni i investicijski planovi za potrebe kredita, za 10 poduzetnica prijave na 6 projekata Poduzetničkog impulsa, a za 1 poduzetnicu prijava na Program „Jačanje konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg gospodarstva IPA III c“.

- **CEPOR** - Održano 8 radionica u 2012. i 2013. o franšizama, okrugli stol o „Povećanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva u EU kroz izgradnju franšize“, izrađen policy osvrt o povećanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz poticanje razvoja franšiznog poslovanja. U 2012. za promociju i osiguravanje obrazovnih i savjetodavnih programa za poduzetnice koje žele koristiti franšizu utrošeno je 38.500,00 kn, a projekt „Promocija franšiznog poslovanja u Hrvatskoj“ je u cijelosti financiralo Veleposlanstvo SAD-a.

5.7. Razviti obrazovne programe za upravljanje obiteljskim poduzećima, s posebnim naglaskom na probleme generacijskog transfera upravljanja i vlasništva

- **Sveučilište J. J. Strossmayer, Osijek** - Provode kolegije „Obiteljsko poduzetništvo“ (obvezni kolegij preddiplomskog studija Ekonomije, smjera Poduzetništvo, 6. semestar, od akademske godine 2005./2006.) i „Upravljanje obiteljskim poduzećem“ (izborni kolegij diplomske razine smjera Poduzetništvo i provodi se od akademske godine 2008./2009.). Odjel za kulturologiju provodi izborni kolegij Ekonomika roda koji se izvodi od akademske 2012./2013. godine.
- **CEPOR** - Od 2010. do 2013. u partnerstvu s magazinom Lider organizirali međunarodne konferencije o obiteljskim tvrtkama (1 konferencija godišnje), u 2012. izrađeni policy osvrti „Razvoj i održivost obiteljskih poduzeća u Hrvatskoj“ te „Pravni aspekti nasljeđivanja obiteljskih poduzeća u Hrvatskoj“, a održan je i Okrugli stol na temu „Generacijski transfer u obiteljskim poduzećima u Hrvatskoj“, dok je u 2013. održan Forum obiteljskih poduzeća. U 2013. za razvoj obrazovnih programa za upravljanje obiteljskim poduzećima, s posebnim naglaskom na probleme generacijskog transfera upravljanja vlasništva utrošeno je 20.000,00 kn (iznos organizacije Foruma).

5.8. Razviti savjetodavne usluge specijalizirane za poduzetničke pothvate žena u ruralnim područjima

- **SI-MO-RA** - U 2010. održana konferencija za preko 60 osoba (više od polovice žena), u cilju unapređivanja znanja i vještina u turizmu i kvaliteti pružanja usluga u turizmu. Tijekom konferencije na štandovima su bili predstavljeni proizvodi, suveniri, usluge i gastronomska ponuda iz područja ruralnog turizma SMŽ. U 2012. održane 3 informativno-savjetodavne radionice „Žene u poduzetništvu“ za žene koje žele pokrenuti vlastiti posao ili već postojećim poduzetnicama koje žele unaprijediti svoje poslovanje, a sudjelovala je ukupno 51 žena. Za razvoj savjetodavnih usluga specijaliziranih za poduzetničke pothvate žena u ruralnim područjima u 2010. je utrošeno 69.724,12 kn, a u 2012. 15.000,00 kn.
- **RRA SiB** - Od 2010. do 2013. pružene savjetodavne usluge za poduzetništvo ruralnih područja, vezane najvećim dijelom za dostupne IPARD mjere i to za 235 gospodarska subjekta (OPG-i, obrti, poduzeća, zadruge), među kojima je bilo 80 žena poduzetnica (34 %), od čega 39 žena poduzetnica-početnica. Vrijednost usluga savjetovanja procjenjuje se na 207.000 kn, odnosno 70.500,00 kn samo za poduzetništvo žena u ruralnim područjima.

5.9. Razviti web seminare i web savjetodavne usluge

- **SI-MO-RA** - Tijekom 2012. održane 2 radionice (osnovna, napredna) informatičkog opismenjavanja, među polaznicima je bilo više žena, a za provedbu je utrošeno 6.000,00 kn.
- **RAZA - TPZ**

PROJEKT „POBOLJŠANJE POSLOVNE KONKURENTNOSTI PUTEM ELEKTRONIČKOG POSLOVANJA-E-BUSINESS (E-POSLOVANJE)“				
Godina	Broj seminara	Broj korisnika - ukupno	Broj korisnika - žene	Udio žena u ukupnom broju korisnika (%)
2012.	5	109	68	62,4
2013.	5	110	54	49

UKUPNO	10	219	122	55,71
--------	----	-----	-----	-------

5.10. Osigurati mentorstvo iskusnih poslovnih žena početnicama i poduzetnicama koje žele rasti, te poduzetnicama u tehnološki intenzivnim poduzetničkim pothvatima i poduzetnicama koje su izvozno orijentirane

- ❑ **SI-MO-RA** - Proveden projekt o procedurama za javnu nabavu u natječajima što ih obavljaju korisnici EU sredstava (PRAG), a polaznici, većinom žene, upoznati su s mogućnostima IPARD programa. SMŽ promovirana kao županija koja potiče razvoj MSP-a, s naglaskom na razvoj ženskog poduzetništva. Za mentorstvo iskusnih poslovnih žena početnicama i poduzetnicama u tehnološki intenzivnim poduzetničkim pothvatima i izvozno orijentiranim poduzetnicama 2011. je utrošeno 61.532,52 kn.

5.11. Razviti voucherski sistem za suradnju s ekspertima za transfer istraživanja i razvoja u poduzetničke pothvate žena

- ❑ **HAMAG INVEST** - Od 2010. do 2012. proveden je projekt „Mreža konzultanata“ u kojemu su poduzetnicama sufinancirane usluge poslovnog savjetovanja:

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE				
Godina	Broj isplaćenih vaučera	Iznos isplaćenih vaučera u kn	Udio žena u broju izdanih vaučera (%)	Udio žena u iznosu isplaćenih vaučera (%)
2010.	18	111.800	19	18
2011.	25	134.800	18	15
2012.	28	185.975	24	20
UKUPNO	71	432.575	20	18 PROSJEK

Izvor: MINPO Registar potpora

U 2013. proveden je Pilot projekt: Poticanje energetske učinkovitosti (jačanje konkurentnosti):

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE				
Godina	Broj ukupno odobrenih potpora	Broj potpora odobrenih ženama	Iznos ukupno odobrenih potpora u kn	Iznos potpora odobrenih ženama u kn
2013.	25	6 (24 %)	1.359.088	385.938 (28 %)

5.13. Osigurati sufinanciranje sudjelovanja poduzetnica na sajmovima

- ❑ **RA BBŽ** - Provedene aktivnosti za sudjelovanje na sajmovima te najam štanda na Zagrebačkom velesajmu, Bjelovarskom sajmu, Bočarskom domu (prijevoz, prehrana izlagača). Poduzetnice su na sajmovima sudjelovale 33 dana, a 2010. je utrošeno 18.000,00 kn, u 2012. 42.000,00 kn, a 2013. 100.000,00 kn, ukupno 160.000,00 kn, a sredstva je osigurala RA BBŽ i BBŽ.
- ❑ **HGK** - Od 2010. do 2013. organizirali/suorganizirali nastupe tvrtki članica na domaćim i inozemnim sajmovima uz povoljnije uvjete (sufinanciranje izložbenog prostora), ukupno 662 sajma na kojima su sudjelovala ukupno 10.874 izlagača, a u cilju poticanja ulaska žena u inovacijske procese sufinancirano je ukupno 30 sajмова inovacija. Evidencija po rodnom kriteriju se vodi od 2013. te je samo u 2013. sufinanciran nastup 33 poduzetnice inovatorice. Također, 2013. su organizirane 3 inovacijske misije (Moskva, London, Brisel) na kojima je sudjelovalo 6 inovatorica.
- ❑ **PORA** - Od 2010. do 2013. bili organizator/suorganizator 40 sajмова s ukupno oko 900 izlagača (oko 30% žena), a izlaganje sufinancirano u ukupnom iznosu od 465.542,30 kn (2010. - 136.390,36 kn, 2011. - 149.699,62 kn, 2012. - 79.542,88 kn, 2013. - 99.421,37 kn). Od 2010. do 2012. provedeno 28 seminara „Obrazovanje za poduzetništvo“, utrošeno 294.400,00 kn (sredstva MINGORP/MINPO), a od 2011. do 2013. provedeno i 15 info seminara i

radionica u okviru Projekta e-poslovanje te 8 seminara o EU projektima.

- ❑ **RAZA - TPZ** - Organizirali i provodili zajedničke nastupe inkubiranih poduzetnika/ca na domaćim i svjetskim sajmovima i izložbama inovacija. U 2010. 1 poduzetnica je sudjelovala na stranoj izložbi te osvojila srebrnu medalju odnosno posebno priznanje, a 1 poduzetnica je sudjelovala na izložbi ARCA 2010. U 2013. 1 poduzetnik i 1 poduzetnica su sudjelovali na hrvatskom sajmu inovacija te osvojili medalje i nagrade.
- ❑ **VPŽ** - Proveden projekt „Promocija proizvodnih obrta“ te su subvencionirani troškovi izlaganja na sajmovima obrtnicima proizvođačima, a imaju sjedište u VPŽ. Za sufinanciranje promocije proizvodnih obrta od 2010. do 2012. utrošeno je 60.000,00 kn (20.000,00 kn/godišnje).
- ❑ **VSŽ** - Podupirali poduzetnice koje se bave izradom tradicijskih rukotvorina i obrtničkom proizvodnjom prehrambenih proizvoda sufinancirajući dio troškova na sajmovima.
- ❑ **HOK** - Od 2010. do 2013. organizirali nastup obrtnika na 36 međunarodnih sajмова na površini od 487 m², te je na istima sudjelovalo 15 poduzetnica, a ukupno je na njihovo sufinanciranje utrošeno 34.366,61 kn. HOK je organizirao i sufinancirao i nastup obrtnika na 35 regionalnih sajмова na površini od 22.000 m², te su na istima sudjelovale 534 poduzetnice, a ukupno je na njihovo sufinanciranje utrošeno 927.695,00 kn.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnosti provedene, izuzev 5.12 (voucherski sistem za korištenje dizajnerskih usluga)
 Osnovana 1 udruga, održano/provedeno: 234 seminara, bilo uključeno 21.479 polaznika, od kojih 12.388 žena, 12 projekata, 443 edukacije, 6 prezentacija, 42 radionice, 2 okrugla stola, 5 konferencija, pruženo 140 savjetodavnih usluga, izrađena 84 poslovna plana/projektna prijedloga, na 776 sajмова sudjelovalo 12.319 izlagača, organizirani poslovni susreti za 50 poduzetnika, od kojih 30 žena poduzetnica, a podržano je i sudjelovanje na 33 inovacijska sajma/misije
 Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020., ali uz redefinirane aktivnosti (1. - 13.).

PODRUČJE AKTIVNOSTI **Umrežavanje žena poduzetnica**

MJERA

6. Uključivanje žena u poslovne i druge mreže s naglaskom na regionalnu razinu; povezivanje s postojećim institucijama koje po svojoj misiji pretpostavljaju umrežavanje (HGK, HOK, udruženje obrtnika, HUP)

AKTIVNOSTI

- 6.1. Promovirati postojeće mreže žena poduzetnica kroz razne aktivnosti, uz podršku regionalnoj prisutnosti
- 6.2. Koristiti različite događaje kao što su osposobljavanje, seminari, radionice i sl. kao mjesto „practiciranja“ umrežavanja

NOSITELJI I

SUDIONICI

PROVODILI

MINPO, HAMAG INVEST, MP, BICRO, HSZ, HGK, HOK, HUP, asocijacije žena, PPI, lokalna i regionalna (područna) samouprava
 BPW, CTR, PGŽ, HGK, JU RA BBŽ, SI-MO-RA, KRUG, HRAST, LORA, PANORA, Udruga žena Vukovar, VSŽ, SDŽ

- ❑ **BPW** organizira događanja: na mjesečnoj osnovi besplatne stručne radionice iz javnih i poslovnih financija, managementa, EU projekata, novosti u poslovnom zakonodavstvu, kao i prezentacije poslovnih subjekata u vlasništvu žena, dok kvartalno organizira inicijative promocije kupnje proizvoda i usluga u vlasništvu poduzetnica „Lobbying for shopping“. Također, 2012. podržana mini klasterizacija poduzetnica u cilju osnaživanja promocije proizvoda poduzetnica (Istarska slatka košarica te Istarska slana košarica), a organizirani su i poslovni susreti poduzetnica u regiji Podunavlja kroz BPW Danube net. Aktivno sudjelovali u umrežavanju poduzetnica u Podunavskoj regiji koji se održavaju svake godine u drugoj zemlji (2010. u Puli). MINGORP i HAMAG financirali BPW Danube net Forum 2010. s 15.000,00 kn, a od 2012. BPW Podunavski forumi održavaju se pod pokroviteljstvom SECI-a.

BPW je umrežena s 8 udruga koje potiču žensko poduzetništvo. Izuzev financijske potpore održavanju Foruma 2010. godine, sve aktivnosti se provode volonterski i bez financijske potpore institucija.

- ❑ **CTR** je u studenom 2011. bila suosnivač Udruge za promicanje ženskog poduzetništva "Budi poslovna" koja broji 30-ak članica, a za registraciju Udruge je utrošeno 500,00 kn. Udruga se promovira putem: www.budi-poslovna.com.hr, www.ctr.hr, Facebook-a te lokalnih novina.
- ❑ **PGŽ** - Od 2010. do 2012. sufinancirali promociju ženskog poduzetništva putem web stranice KRUG-a, uključujući poticanje njihovih programa i aktivnosti, u iznosu 30.000,00 kn (10.000,00 kn/godišnje). Također, PGŽ je sudjelovala na radionicama, okruglim stolovima i drugim organiziranim okupljanjima na kojima su se predstavljali programi i poticaji namijenjeni ženama poduzetnicama.
- ❑ **HGK** - Proveden Projekt Europska mreža ambasadorica ženskog poduzetništva - EntrepreneurSHEp Croatia, u cilju uspostave mreže ambasadorica u RH koja će poticati žene da započnu poduzetničku djelatnost i osnuju vlastite tvrtke, kao i podizanje svijesti o poduzetništvu žena. Projekt je trajao 24 mjeseca (2010. do 2012.), a proračun je bio oko 146.000 €. Novoosnovana mreža poduzetnica bila je promovirana na lokalnoj i EU razini putem konferencija i seminara te na događanjima u organizaciji drugih institucija, a danas broje 30 poduzetnica. Tijekom projekta organizirano je 10 seminara (2 u svakoj regiji) te 2 konferencije na kojima je sudjelovalo ukupno 408 žena. Organizirano je 5 follow-up akcija podrške (1 po regiji po 3 dana) za najperspektivnije buduće žene poduzetnice i trenirali ih za pokretanje vlastite tvrtke. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 265 žena, a 6 žena je samostalno krenulo u poduzetništvo (2 tvrtke, 4 obrta).
U listopadu 2013., ŽK Zadar organizirala seminar za 27 poduzetnica: „Kako uspješno voditi vlastito poduzeće i balansirati privatni život i posao“ te je pokazan interes za budućim seminarima ovakvoga i sličnih sadržaja, uz podršku ŽK Zadar inicijativi za osnivanje kluba žena poduzetnica.
ŽK Pula daje podršku djelovanju KRUG-a u IŽ te podržava aktivnosti i drugih ženskih udruga: BPW, BPW Young, Donne Europe, Udruga Aktivna, Kluba žena liječenih od karcinoma dojke Gea Pule te zaštitne radionice Tekop Nova. ŽK Pula svake godine nominira poduzetnice za priznanja i nagrade, provodi aktivnosti upoznavanja i umrežavanja poduzetnica, kroz posjete poduzetnicama/cama, odlazak istarskih poduzetnica u Zagreb na proslavu dana poduzetnica, posjete „ženskim“ tvornicama (u vlasništvu žene ili s tradicionalno ženskim proizvodima), a svaki posjet služi umrežavanju i edukaciji žena poduzetnica, razmjeni iskustava i lobiranju te potpori za kupnju kvalitetnih hrvatskih proizvoda. Također, inicira i suorganizira tradicionalno predblagdansko druženje žena koje daju značajan doprinos gospodarstvu, kulturi, obrazovanju, razvoju civilnog društva i ostalim važnim područjima rada i života i koje je postalo mjestom osnaživanja žena i poboljšanja njihova položaja u društvu. ŽK Pula redovito sudjeluje u organizaciji predstavljanja istarskih poduzetnica u sklopu Jadransko-jonskog foruma i Kongresa žena poduzetnica.
- ❑ **RA BBŽ** - Organizirali održavanje specijaliziranih edukacija, radionica i prezentacija programa natječaja, održano 20 edukacija/radionica, educirano 60 žena, a utrošeno je 153.000,00 kn odnosno: 2011. - 30.000,00 kn, 2012. - 42.000,00 kn i 2013. - 81.000,00 kn, a sredstva su osigurali MINPO i MRRFEU.
- ❑ **SI-MO-RA** - Od 2010.do 2013. održano preko 50 radionica i seminara u cilju uključivanja što više gospodarskih subjekata iz SMŽ u stjecanje znanja i vještina u korištenju EU fondova, izrade poslovnih planova za početak poslovanja, prikupljanju informacija o samozapošljavanju, različitim metodama za poboljšanje i povećanje učinkovitosti u vlastitom poslovanju i u okruženju. Na radionicama i seminarima više od polovice sudionika bile su žene (upoznavanje, razmjena informacija iz poduzetničkog sektora, umrežavanje i poticanje razvoja ženskog poduzetništva). Ostvarena je dobra evidencija poduzetnica, a

ukupno je utrošeno 500,00 kn.

- ❑ **KRUG** - U 2014. ima 12 ogranaka u RH, a od 2011.do 2013. osnovano 6 ogranaka: Zagreb, VSŽ, SMŽ, KZŽ, ŠKŽ i BBŽ. Posebno se ističe suradnja s HGK-a, i to na poticanju zasebnog financiranja ženskog poduzetništva. Od 2009. u sklopu obilježavanja Svjetskog dana poduzetnica dodjeljuju nagradu najuspješnijoj poduzetnici i menadžerici, a od 2012. i posebnu nagradu za žensko socijalno poduzetništvo. Također, uspješno surađuju na organiziranju seminara/edukacija za žene, te aktivnostima koje se provode u okviru JJI. KRUG je bio suorganizator 2 kongresa poduzetnica jadransko-jonskog područja, održanih 2011. u Splitu i 2013. u Dubrovniku. Nadalje, Udruga se promovira i prakticira umrežavanje na međunarodnim događanjima: forumima, kongresima, konferencijama, manifestacijama te sjednicama, a osvojile su i nagrade/priznanja na natječaju za inovativna ženska poduzeća jadransko-jonskog područja. Udruga kontinuirano aktivno sudjeluje i na raznim skupovima, okruglim stolovima, konferencijama na temu ženskog poduzetništva na lokalnim razinama.
- ❑ **HRAST** - U srpnju 2011. osnovana Udruga za razvoj i promicanje autohtonih slavonskih proizvoda od voća „Okusi domaće“ s ciljem razvoja i promicanja proizvodnje i potrošnje autohtonih domaćih proizvoda, posebice prirodnih, ekoloških i tradicionalnih prehrambenih proizvoda te općenito poticanja i aktiviranja žena u zajednici kroz poduzetništvo. Projekt je financiran sredstvima EU, IPA IV Program Razvoj ljudskih potencijala, Grant shema Žene na tržištu rada, pod nazivom *www.jam - Women wake up and work, get job after motivation*. U organizaciji HRAST-a, a financirano sredstvima EU, organizirane su edukacije u cilju jačanja poduzetničkih vještina i kompetencija žena radi što boljeg uključivanja na tržište rada. Ukupno je u 2011. za osnivanje i vođenje Udruge utrošeno cca 30.000,00 kn.
- ❑ **LORA** - Organizirali u svibnju 2010. konferenciju „Mogućnosti ženskog poduzetništva za lokalni razvoj“, prisustvovalo 40 žena poduzetnica - voditeljice institucija, uprava, agencija, obrazovnih ustanova i članice gradskih tijela, sugeriran nastavak aktivnosti na unapređenju poduzetništva žena, kao i poticanje organizacije sličnih skupova i edukacija, a doneseni su slijedeći zaključci: poduzetništvo nije samo ekonomska aktivnost već i način razmišljanja, prepoznavanje i korištenje prilika iz okruženja; trend povećanja razine obrazovanja žena treba implicirati povećanje udjela žena u poduzetništvu; potrebno je intenzivirati korištenje postojećeg potencijala ženskog poduzetništva; potaknuti umrežavanje poduzetnica na lokalnoj razini; poticati aktivnosti provedbe SRŽP te redovito informirati poduzetnice o mogućnostima korištenja nacionalnih i EU fondova. Ukupno je za organizaciju ove konferencije utrošeno 10.000,00 kn (sredstva MINGORP-a).
- ❑ **PANORA** - U 2011. organiziran seminar "Udruživanjem do uspjeha" s podtemama: Definicije i vrste klastera, Odnosi među članovima klastera, Formiranje i registracija klastera, Prednosti i nedostaci sudjelovanja u klasteru, Klasteri u RH, Financiranje klastera. Seminaru je prisustvovalo 7 polaznica, a za organizaciju i održavanje ukupno je utrošeno 8.800,00 kn.
- ❑ **Udruga žena Vukovar** - U veljači 2012. održana konferencija "Žensko poduzetništvo u VSŽ". Na konferenciji je bilo 59 učesnika/ca i održane su 2 interaktivne radionice: "IPA IV - priprema za Europski socijalni fond" i "Potencijali i problemi ženskog poduzetništva". Uz konferenciju je organiziran sajam na kojemu je 10 žena predstavilo svoje proizvode i usluge. Osnovana je i registrirana Udruga žena poduzetnica VSŽ sa ciljem promoviranja malog i srednjeg poduzetništva, osnaživanja žena u poduzetništvu, pružanja organizacijske i druge pomoći poduzetnicama te je uspostavljen kontakt i umrežavanje novoosnovane Udruge u KRUG. Ukupno je za održavanje konferencije, radionica i sajma poduzetnica utrošeno 30.000,00 kn.
- ❑ **VSŽ** - U svibnju 2011., na proširenoj sjednici sa ženama poduzetnicama, obilježen je Svjetski dan poduzetnica, a upoznate su s mogućnostima umrežavanja, odnosno mogućnostima iz SRŽP 2010. - 2013. Početkom 2011. VSŽ je posjetilo Udruženje poslovnih

žena Niša iz Srbije te je iskazan interes za uspostavu kontakata i suradnje s poslovnim ženama VSŽ kroz umrežavanje koje bi zajedničkim aktivnostima doprinijele gospodarskom razvoju i povezivanju međusobnih interesa. Krajem svibnja 2011. održana je međunarodna konferencija poslovnih žena regije „Sa udruženim ženama regije brže u EU“, domaćin konferencije je bila Regionalna privredna komora Leskovac, a bila je posvećena ekonomskoj suradnji i povezivanju poduzetnica regije i zemalja EU. Provedbom navedenih aktivnosti za preko 200 poduzetnica stvoreni su kvalitetni preduvjeti za jače umrežavanje, kako na lokalnoj tako i na regionalnoj razini. U veljači 2012. održana je konferencija „Žensko poduzetništvo u VSŽ“ u organizaciji žena Vukovar, a u suradnji s MINPO-om te je osnovana Udruga žena poduzetnica VSŽ.

- ❑ **SDŽ** - Održane radionice/tribine/okrugli stol/natječaj na teme: u 2011. „Novi odnosi spolova u 21. stoljeću - Jesu li žene jači ili slabiji spol?“, a sudjelovalo je 11 žena, u 2012. „Žene jugoistočne Europe u mreži za ruralni razvoj“, u suradnji s Regionalnim centrom za jednakost spolova u Zagrebu i uz sudjelovanje 30-tak žena, dodjela nagrade „Žena godine SDŽ u 2013. godini, te 2 radionice Žene i politika, Poduzetništvo žena kao motor izlaska iz krize, na kojima je po svakoj radionici sudjelovalo 35 žena. Županija je izvijestila o utrošenom iznosu od 363.303,02 kn za Povjerenstvo za ravnopravnost spolova kroz 4 godine na koje se Izvješće odnosi.
- ❑ **HOK** - Kroz obrazovne programe HOK osigurava bolji pristup znanjima i vještinama te podupire razvijanje obrazovnih programa posebno za žene obrtnice. Razvijanje savjetodavnih usluga i sufinanciranje sajмова je redovna aktivnost HOK-a, a sudjeluju i žene obrtnice. U Šibeniku je 26. 10. 2013. održan seminar o ženskom poduzetništvu.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnosti provedene
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA FINANCIRANJE ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA

AKTIVNOSTI	7. Posebne i povoljne kreditne linije, jamstveni instrumenti i alternativni izvori financiranja ženskih poduzetničkih projekata
	7.1. Upoznati javnost s pokazateljima o ograničenosti pristupa žena kreditnim i drugim izvorima financiranja
AKTIVNOSTI	7.2. Odrediti jamstvene instrumente/jamstvene modele za kreditne programe za žene
	7.3. Odrediti dio fonda rizičnog kapitala za inovativne projekte žena, te promovirati korištenje rizičnog kapitala
	7.4. Potaknuti osnivanje poslovnih anđela - žena i promovirati ovaj oblik financiranja poduzetničkog pothvata
	7.5. Osigurati i promovirati mikrokreditne programe temeljene na skupnom jamstvenom modelu
NOSITELJI I SUDIONICI PROVDILI	MINPO, HAMAG INVEST, MP, HBOR, BICRO, CEPOR, lokalna i regionalna (područna) samouprava MINPO, CEPOR, KRUG, HGK, VURA, HAMAG INVEST, Grad Karlovac, SDŽ, LSŽ, RA LIRA, SMŽ, KŽ, ZARA, ZGŽ, VŽ, BBŽ, OBŽ, PGŽ, HBOR, ŠKŽ, PSŽ, Grad Zagreb

Aktivnost 7

- ❑ **MINPO** - broj i iznos dodijeljenih kredita iz kreditnih linija Ministarstva „Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik“, „Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva“ i „Lokalni projekti razvoja - mikro kreditiranje“ koje se provode uz državne potpore u obliku subvencije kamata :

Kreditni programi uz subvenciju kamata	Ukupno	Žene	Ukupan iznos u kn	Ukupan iznos žene u kn	Udio žena po broju %	Udio žena po iznosu %
LPR MG 2009.	788	79	1.237.656.803,36	129.838.697,69	10,03	10,49
LPR MK 2009.	208	27	31.693.066,35	4.338.720,47	12,98	13,69
LPR P 2004.-2008.	3.778	918	4.065.823.913,35	764.703.804,00	24,30	18,81
Ukupno	4.774	1024	5.335.173.783,06	898.881.222,16	21,45	16,85

Izvor: MINPO

□ HBOR

Program kreditiranja žene poduzetnice

Godina	Iznos odobrenja u kn	Broj ukupno odobrenih projekata
2011.	15.269.215,94	32
2012.	40.694.803,11	86
2013.	50.348.419,52	105
UKUPNO	106.312.438,57	223

□ Tablični prikaz provedenih aktivnosti po nositeljima iz podnesenih izvještaja

Kreditiranje i potpora ženama poduzetnicama s podacima iz dostavljenih izvještaja

	Broj odobrenih potpora kredita	Odobreni iznosi u kn
KRUG Projekt "Razvoj ženskog poduzetništva u Gradu Dubrovniku"	11	100.000,00
KRUG "Razvoj ženskog poduzetništva u Splitsko-dalmatinskoj županiji"	24	200.000,00
Grad Karlovac Projekt subvencioniranja projekata poduzetništva žena bespovratnim sredstvima	23	200.000,00
SDŽ - Razvoj ženskog poduzetništva u Splitsko dalmatinskoj županiji	n/p	100.000,00
LSŽ i LIRA - Subvencije kamata na poduzetničke kredite žena	n/p	123.107,86
SMŽ Ukupno	105	47.934.061,82
SMŽ Obrtništvo bespovratne potpore za obrtnice	57	568.300,00
SMŽ Turistički projekti	15	440.000,00
SMŽ Krediti	33	46.925.761,82
KŽ - subvencije kamata na kredite	71	830.623,83
ZGŽ - Potpore - subvencije	80	729.252,16
VŽ - financiranje ženskog poduzetništva		386.290,00
BBŽ - subvencije kamata LPR P i Žene poduzetnice	33	640.000,00
OBŽ - subvencije kamata na kredite	85	323.350,89
PGŽ - Poduzetnik u PGŽ i subvencije kamata na kredite	21	727.637,94
ŠKŽ Ukupno	92	8.034.514,43
ŠKŽ - Program potpora gospodarskim subjektima u vlasništvu ili pretežnom vlasništvu žena-subvencije	58	253.800,00
ŠKŽ - Povoljne kreditne linije uz subvencioniranu kamatnu stopu	16	7.667.000,00
ŠKŽ - Program sufinanciranja razvitka poljoprivrede - potpore ženama u poljoprivredi (subvencije)	18	113.714,43
PSŽ - subvencije za kredite	n/p	65.925,19
Grad Zagreb poticajna financijska sredstva		25.165.387,08
Grad Zagreb ukupno	852	51.997.048,69
Kreditiranje	33	37.823.478,69
Potpore obrtima	650	7.200.000,00
Potpore inovatoricama	27	328.370,00
Interventna sredstva za prevladavanje krize	142	6.645.200,00

Aktivnost 7.1.

- ❑ **MINPO** na mrežnoj stranici www.minpo.hr u okviru portala e-obrazovanje ima objavljene priručnike za poduzetnike i poduzetnice, među ostalim i priručnik "Tajne uspješnog poslovanja" u kojemu se na jednostavan i praktičan način otkrivaju informacije o financiranju, kreditiranju, odnosima s kreditnim institucijama i kupcima i dobavljačima, te ranim znakovima koji upućuju na loše poslovanje.
- ❑ **KRUG** je na 8. kongresu poduzetnica jadransko-jonskog područja, Dubrovnik, 24.-25. listopada 2013., Dubrovnik, imao centralnu temu "Banke u gospodarskoj krizi - žensko poduzetništvo". U radu kongresa sudjelovale su poduzetnice i poslovne žene iz 5 zemalja regije (Italija, Hrvatska, BiH, Crna Gora i Albanija).
- ❑ **HGK** i Županijske komore održale brojne edukativne radionice, seminare o povoljnim kreditnim programima i ostalim izvorima financiranja u suradnji sa HBOR-a, HAMAG Invest-om, MINPO i poslovnim bankama. Kontinuirano se provodi savjetovanje sadašnjih i budućih žena poduzetnica za otvaranje tvrtki, obrta ili OPG-a. Upoznavanje žena poduzetnica s mikrokreditnim programima (projekt „Mikrokrediti za malo poduzetništvo“ čiji je cilj potaknuti zapošljavanje odnosno realizaciju i provedbu poduzetničkih ideja, a korisnici kredita mogu biti početnici ili već aktivni poduzetnici, obrtnici i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, među kojima i žene). HGK se u 2013. kao posrednička organizacija uključila u EU projekt Erasmus za poduzetnike početnike koji je prekogranični program razmjene, a pruža novim ili potencijalnim poduzetnicima (do 3 godine poslovanja) priliku da usavrše svoja znanja za vlastito poslovanje kod iskusnijih poduzetnika u zemljama EU. Boravak u inozemstvu može trajati od 1-6 mjeseci, a za to vrijeme mladima su sufinancirani troškovi boravka. Od ukupno 5 mladih budućih poduzetnika 3 su žene poduzetnice čiji boravak u inozemstvu je plaćen u iznosu od 6.810 EUR.
- ❑ **HBOR** je u listopadu 2011. sudjelovao na međunarodnoj konferenciji *Invest for the Future: Women Driving Economic Growth in Southern Europe*, Zagreb, 24. - 26. X 2011. - održana je prezentacija kreditnog programa HBOR-a Žene poduzetnice. U siječnju 2012. HBOR i EBRD BAS (EBRD Business Advisory Services - Europska banka za obnovu i razvoj - Odjel za usluge poslovnog savjetovanja) zaključili su sporazum o suradnji na programu Žene poduzetnice s ciljem razmjene informacija o potrebama potencijalnih korisnica i problemima s kojima se suočavaju žene poduzetnice te promociju žena poduzetnica putem partnerskih banaka (zajedničke promotivne aktivnosti, informiranje, trening iz područja financija, davanje preporuka). U 2012. održano je 9 zajedničkih nastupa (Pula, Zagreb, Otočac, Sisak, Karlovac, Osijek, Varaždin, Rijeka, Split), na kojima su predstavljeni komplementarni programi HBOR-a i EBRD BAS a, kojima je prisustvovalo ukupno 182 žena (potencijalnih) poduzetnica.
- ❑ **CEPOR** održao savjetovanje u suradnji s HBOR-om u Zagrebu o mikrokreditiranju (troškovi 65.436 kuna, financirao HBOR 2010.).

Aktivnost 7.2.

- ❑ **HAMAG INVEST** je 2012. godine provodio jamstveni program žene poduzetnice u kojemu su odobravana jamstva do 700 tisuća kuna sa naknadom od 0,75%. Po ovom programu odobreno je ukupno 11 jamstava. Modernizacijom jamstvenih programa, ženama poduzetnicama jamstva su se odobravala i po drugim programima, npr. „Novim poduzetnicima“ gdje je naknada smanjena na minimalnih 0,25% iznosa jamstva. Uveden je i način izdavanja jamstava posredno preko pisma namjera tako da su se sve potrebe za kreditnim sredstvima žena poduzetnica mogle nastaviti i to po povoljnijim uvjetima nego prije. Od uvedenih promjena ženama poduzetnicama u programu Novi poduzetnici

odobreno je 50 jamstava po uvjetima povoljnijim nego prije čime je omogućeno 48 milijuna kuna novih investicija žena poduzetnica.

- ❑ **VURA** - posredstvom Fonda za obnovu i razvoj grada Vukovara formiran je Lokalni jamstveni fond grada Vukovara. Fond raspolaže s 500.000,00 kn uz mogućnost izdavanja jamstava do 2,5 milijuna kuna. Fond se redovito promovira putem lokalnih medija, brošura dostupnih u poslovnim bankama - partnerima te kroz suradničke institucije (HGK ŽK Vukovar, HZZ, UO Vukovar i dr.). Fond posluje na području grada Vukovara putem ugovora s 4 komercijalne banke te izdaje jamstva za poslovne kredite u iznosu do 70% iznosa kredita. U sklopu matrice za ocjenjivanje posebne kategorije bodovanja su žene poduzetnice te nezaposlene žene iznad 40 godina starosti. Za navedene kategorije prilikom ocjenjivanja poduzetničke ideje dobivaju se dodatni bodovi kao vid podupiranja poduzetništva žena. 2011. - Tisak brošure - sredstva MINGORP - 2.000,00 kn.
- ❑ **ZARA** - realizirano 5 kredita za koje su izdana jamstva Lokalnog jamstvenog fonda, vrijednost jamstava 718.010,00 kuna.

OCJENA I PRIJEDLOG Mjera 7. provedena
Aktivnosti 7.1. do 7.5 potrebno preurediti
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI Podrška za prijelaz od socijalne pomoći do samozapošljavanja
MJERA 8. Provedba programa samozapošljavanja, posebno za samohrane majke
AKTIVNOSTI 8.1. Osigurati široku informiranost o programu samozapošljavanja kroz sve institucije podrške razvoju poduzetništva
NOSITELJI I SUDIONICI MSPM, HZZ, HUP, HGK, HOK, PPI, JLPS
PROVODILI MSPM, HZZ, AZRA, CTR, RA BBŽ, LIRA, KARLA, PANORA, VURA, PORA, SJEVER DAN, ZGŽ, ZARA, HOK

- ❑ **MSPM** je od 2010. do 2013. godine iz dijela prihoda od igara na sreću financiralo Trogodišnji program Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva, u ukupnom iznosu od 8.602.008,00 kn, a obuhvaćeno je 2.916 korisnika (kroz tri programa u razdoblju 2010.-2013., 2.746 korisnika, za razdoblje od 2011.-2014. kroz četiri programa 170 korisnika). Podaci o broju korisnika se odnose isključivo na 2013. godinu (ukupan broj korisnika za cijelo razdoblje nije raspoloživ).

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos u kn
2010.	Udruge u socijalnoj skrbi	1.528.060,00
2011.	Udruge u socijalnoj skrbi	3.425.120,00
2012.	Udruge u socijalnoj skrbi	2.120.828,00
2013.	Udruge u socijalnoj skrbi	1.528.000,00
UKUPNO		8.602.008,00

- ❑ **HZZ** aktivnim mjerama potiče zapošljavanje i samozapošljavanje kroz potpore koje se dodjeljuju u obliku subvencija za plaće i iznose 50% godišnjeg troška bruto plaće, odnosno 75% navedenog troška za osobe s invaliditetom. Primjer dobre prakse je organiziranje prezentacija o mjerama aktivne politike zapošljavanja lokalnim dionicima na tržištu rada - predstavnicima i članovima HGK, HOK, HUP, poduzetnicima početnicima, i onima koji će to tek postati).
U razdoblju od 2010.-2013. godine 22 područna ureda organizirala su 501 prezentaciju o mjerama aktivne politike zapošljavanja. Nezaposlene osobe se već na grupnom informiranju upoznaju s mogućnostima zapošljavanja putem mjera aktivne politike zapošljavanja. Jedan od ciljeva grupnog informiranja je i osvještavanje o poduzetničkim

moćnostima koje se nude kroz samozapošljavanje.

U razdoblju od 2010.-2013. godine grupnim informiranjem obuhvaćeno je 515.175 nezaposlenih osoba od toga 248.686 žena (48,3%). Kroz individualna savjetovanja savjetnici za zapošljavanje/savjetnici za samozapošljavanje informiraju nezaposlene osobe o svim aktivnostima i mogućnostima na tržištu rada, pa tako i poduzetništvu, procesu poduzetničkog pothvata, poslovnom planu, potporama za samozapošljavanje i dr. U razdoblju od 2010.-2012. godine 10.587 nezaposlenih osoba je iskazalo interes za samozapošljavanje u profesionalnom planu traženja posla, od toga 4.023 žena (38%).

Od 2012. godine HZZ je počeo pružati novu uslugu kroz specijalizirane savjetnike - savjetnike za samozapošljavanje prema nezaposlenim osobama koje su iskazale interes za samozapošljavanje. Tijekom 2013. godine savjetnici za samozapošljavanje izvršili su više od 11.500 individualnih savjetovanja, za 9.538 osoba od kojih je 3.967 (41,6%) bilo žena. Također tijekom 2013. godine HZZ organizirao je 186 tematskih grupnih informiranja usmjerenih na samozapošljavanje i promociju poduzetništva. Kao rezultat jače promocije i informiranja o potpori za samozapošljavanje, kao i olakšani kriteriji uočen je veći broj osoba kojima je odobrena potpora.

Uvjeti za dodjelu potpora za samozapošljavanje mijenjali su se kroz razdoblje od 2009. do 2011. godine. Potpora za samozapošljavanje iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu mogla se odobriti nezaposlenim osobama koje su bile prijavljene u evidenciju nezaposlenih najmanje 12 mjeseci te ukoliko je iz Poslovnog plana bila razvidna opravdanost poduzetničke ideje. Potpora za samozapošljavanje iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu mogla se odobriti nezaposlenim osobama koje su bile prijavljene u evidenciju nezaposlenih najmanje 6 mjeseci te ukoliko je iz Poslovnog plana razvidna opravdanost poduzetničke ideje.

U razdoblju od 2010.-2012. godine potpore za samozapošljavanje dodijeljene su za 1.994 osobe, od toga za 794 žena (39,8%).

VRH donijela je odluku o produženju primjene Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu do 31. prosinca 2013. godine. Produženjem primjene nastavlja se s provođenjem postojećih mjera, uz redefinirane kriterije za olakšano korištenje pojedinih mjera iz nadležnosti HZZ, pa tako i za potporu za samozapošljavanje, koja se sada mogla odobriti nezaposlenim osobama koje su bile prijavljene u evidenciju nezaposlenih osoba bez dužine trajanja nezaposlenosti.

Do 31.12.2013. potpore za samozapošljavanje dodijeljene su za 5.737 osoba, od toga za 2.306 žena (udio 40,2%), a što je 264,3% više žena u odnosu na 2012. godinu.

U 2013. godini Zakon o dadiljama omogućio je fizičkim osobama obavljanje registrirane obrtničke djelatnosti čuvanja, brige i skrbi za djecu do 14 godina, u stambenom prostoru koji služi za obavljanje djelatnosti dadilje, odnosno u poslovnom prostoru roditelja. Temeljem zakonske mogućnosti u 2013. godini odobrena je potpora za samozapošljavanje za 4 osobe čija je djelatnost bila 82138 djelatnost dnevne skrbi o djeci - dadilje. U suradnji s lokalnim dionicima na tržištu rada organizirana je diseminacija aktivnosti i usluga svim nezaposlenim osobama koje su iskazale želju za registracijom obrtničke djelatnosti čuvanja, brige i skrbi za djecu.

Aktivnosti HZZ u suradnji s lokalnim partnerima u razdoblju 2010.-2013.

HZZ ima primjer „dobre prakse“ organiziranja Sajmova poslova. Jedanput godišnje svaki područni ured organizira ovaj događaj, te su upravo Sajmovi poslova usmjereni na poticanje direktnih kontakata između poslodavaca i potencijalnih radnika, tražitelja zaposlenja, poticanje na aktivnosti u traženju posla, poticanje i promicanje poduzetništva - samozapošljavanja, poticanju partnerstva svih dionika na tržištu rada, informiraju o mogućnostima obrazovanja, stipendiranja i cjeloživotnog učenja, te naglašavaju važnost znanja i vještina potrebnih za tržište rada.

Na Sajmovima poslova u razdoblju od 2010.-2013. godine, organizirano je 126 radionica, 16 tribina, 80 okruglih stolova, 162 prezentacije, 20 predavanja i 1 forum s temama: mogućnosti samozapošljavanja s primjerima dobre prakse, podrška razvoju socijalnog poduzetništva, mjerama aktivne politike zapošljavanja i dr.

Na Sajmovima poslova u razdoblju od 2010.-2013. godine prisustvovalo je 46.623

nezaposlene osobe, od toga 24.570 žena (52,7%).

Također kroz Tjedan cjeloživotnog učenja u 22 područna ureda promovirali su se programi obrazovanja i samozapošljavanja.

HZZ sudjeluje kao partner na Startup Weekendu Zagreb, koji okuplja kreativne i inovativne ljude s ciljem razmjena ideja, razvoja proizvoda i poslovnih planova te konačnog pokretanja vlastitoga poduzeća. Tijekom mjeseca studenog 2012. godine informirano je 969 nezaposlenih žena u dobi od 15-29 godina života o mogućnošću sudjelovanja na Startup Weekend Zagreb.

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos
2010.	Ukupna vrijednost projekta „Budi poslovna - budi konkurentna“	117.357,51 €
	Ukupna vrijednost projekta Osnazivanje i aktiviranje žena na tržištu rada	121.119,58 €
	Potpore za samozapošljavanje dodijeljene su 284 osobe	
	Ostale aktivnosti su financirane u okviru sredstava redovnih aktivnosti	8.516.860,28 kn
2011.	Potpore za samozapošljavanje dodijeljene su 772 osobe	16.348.440,83 kn
	Ukupna vrijednost projekt Njezina druga šansa - „Her second chance - H2C“	97.643,87 €
	Ostale aktivnosti su financirane u okviru sredstava redovnih aktivnosti	
2012.	Potpore za samozapošljavanje dodijeljene su 938 osobe	22.714.794,09 kn
	Ukupna vrijednost projekta Korak po korak na tržište rada - „Žene na tržištu rada“,	139.404,00 €
	Ostale aktivnosti su financirane u okviru sredstava redovnih aktivnosti	
2013.	Potpore za samozapošljavanje dodijeljene su 5.202 osobe	61.103.513,16 kn
	Projekt POM - „Mreža za razvoj poduzetništva mladih“ -	461.734,73 €
	Partneri na projekt (Leonardo de Vinci) Samozapošljavanje posredstvom vježbeničkih tvrtki baziranih na učenju na daljinu -	
	Ostale aktivnosti su financirane u okviru sredstava redovnih aktivnosti	222.011,00 €

- ☐ **PPI i JLPS** pružaju podršku ženama poduzetnicama te potencijalnim ženama poduzetnicama u dva pravca:

1. edukacija poduzetnica i informiranje o postojećim programima samozapošljavanja
2. pomoć pri izradi poslovnih planova/projektnih prijedloga za apliciranje zahtjeva za dodjelu bespovratnih potpora.

Kao rezultat poduzetnih mjera, edukaciju je završilo 304 žena.

- ☐ **KARLA** - 20 žena završilo edukaciju o samozapošljavanju

- ☐ **PANORA** - osposobljavanje završile 152 polaznice (knjigovodstvo, uzgoj cvijeća, uzgoj ljekovitog bilja, uzgoj povrća, njegovateljice) + informatičke vještine, strani jezici, poduzetničke vještine; održane motivacijske radionice - Upoznavanje s metodama i tehnikama aktivnog traženja posla; izrađene brošure o zapošljavanju i samozapošljavanju

- ☐ **SJEVER DAN** - kroz Programe agencije educirane su 132 nezaposlene žene, od kojih je 27 žena neposredno zaposleno.

- ☐ **ZARA** - tijekom 2012. godine u sklopu projekta POM (program: IPA CBC SI HR, prijavitelj: Regionalni sklad dela Podravje) održane su radionice i osposobljavanje polaznica i polaznika za pokretanje vlastitog poslovanja. Partneri na projektu bili su Zavod Republike Slovenije za zapošljavanje; HZZ, Područna služba Krapina; HZZ, Područna služba Čakovec i HZZ, Područna služba Varaždin. U 2013. godini u suradnji s HZZ Područna služba Krapina, izvršena su savjetovanja mladih i nezaposlenih žena vezana za proces samozapošljavanja.

- ☐ **HOK** je provodila informiranje o mjerama sufinanciranja zapošljavanja/samozapošljavanja, održavala predavanja te medijsku promociju mjera za zapošljavanja/samozapošljavanja.

OCJENA I Aktivnost 8.1. je provedena
PRIJEDLOG Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE	Liderstvo asocijacija žena
AKTIVNOSTI	
MJERA	9. Provedba komunikacijskih programa, javno-privatni dijalog
AKTIVNOSTI	9.1. Seminari za jačanje pravne pismenosti žena 9.2. Priprema žena za sudjelovanje u javno-privatnom dijalogu 9.3. Organiziranje radionica, seminara i konferencije o ulazi žena u poduzetničkom životu Hrvatske 9.4. Uznastojati na razvoju dosljedne i sustavno uređene statistike o ulozi žena u generiranju novih radnih mjesta i nove vrijednosti
NOSITELJ I SUDIONICI	Asocijacije žena, HGK, HOK, HUP
PROVODILI	HGK, HOK

□ **HGK**, Tehnološki park Varaždin, Tera Tehnopolis d.o.o. iz Osijeka i Visoka škola Nikola Šubić Zrinski iz Zagreba su pokrenuli projekt Europska mreža ambasadorica ženskog poduzetništva - EntrepreneurSHEp Croatia, s ciljem uspostavljanja mreže ambasadorica u Hrvatskoj koja će poticati žene da započnu poduzetničku djelatnost i osnuju vlastite tvrtke, podizati svijest o poduzetništvu žena te pomoći u podizanju sposobnosti žena u stvaranju vizije, jačanju samopouzdanja, postavljanju i kreiranju uspješnog poslovanja. Projekt se realizira u okviru programa CIP - Programa Unije za konkurentnost i inovacije - potprograma CIP EIP. Proračun projekta iznosi 146.000,00 €. Europska mreža ambasadorica ženskog poduzetništva je osnovana 2009. godine u toku švedskog predsjedanja EU, te je obuhvatila 150 žena ambasadorica iz 10 europskih zemalja. Hrvatska je članica Mreže, koja danas obuhvaća 250 poduzetnica iz 22 zemlje. Zadaća TERA TEHNOPOLIS kao partnera i voditelja projekta u regiji istočne Hrvatske je identificirati potencijalne poduzetnice koje se žele uključiti u projekt ili žene koje su već nositelji poduzetničkih aktivnosti, a žele unaprijediti svoje poslovanje. Projekt je završio 2012. godine.

□ **HOK** je 14. rujna 2010. godine organizirala Međunarodnu konferenciju o položaju žena u obrtništvu i na tržištu rada na kojoj su sudjelovale predstavnice Slovenije, BiH (Udruga Žene za žene Internacional - Sarajevo), Albanije (Udruga za zaštitu ženskih prava iz grada Berata) i Makedonije.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnosti 9.1., 9.2 i 9.4 nisu provedene
 Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE	Briga o djeci
AKTIVNOSTI	
MJERA	10. Subvencioniranje usluga za korištenje dječjih vrtića za nezaposlene žene koje planiraju ulazak u proces samozapošljavanja
AKTIVNOSTI	10.1. Ugraditi subvencionirane naknade za korištenje dječjih vrtića (javnih ili privatnih) u vrijednosti savjetodavnih usluga i osposobljavanja za žene uključene u programe samozapošljavanja 10.2. Osigurati posebne savjetodavne i training usluge za poduzetnice i poduzetnike koji žele pokrenuti poslovni pothvat u području brige o djeci
NOSITELJI I SUDIONICI	HZZ, JLPS
PROVODILI	SDŽ, ZACORDA

□ **SDŽ** - kroz Projekt „Razvoj ženskog poduzetništva u SDŽ“ u 2013. godini poduzetnicama početnicama (do 1 godine poslovanja) sufinancirani su i troškovi čuvanja djece u 75% iznosu cijene vrtića, troškova odgajateljice i cijene produženog boravka u školi, za razdoblje od 1

godine u iznosu od 100.000,00 kn.

U provođenju projekta sudjelovao je i KRUG i grad Split koji je osigurao dodatnih 100.000,00 kn. Uvjete projekta/natječaja zadovoljile su 23 poduzetnice.

- ❑ **ZACORDA** provela je u periodu od 17.11.2010.-17.11.2011. godine projekt „Certificirane profesionalne dadilje na tržištu rada Zagrebačke županije“ u sklopu IV. Komponente IPA programa „Razvoj ljudskih potencijala“. Ukupna vrijednost Projekta je 941.457,98 kn, a financiran je od strane Europske unije u iznosu od 83,74%, ZACORDA je financirala 3,15%, a preostali dio projektni partneri: HZZ 3,41%, Pučko otvoreno učilište Samobor 5,46%, Pučko otvoreno učilište Velika Gorica 2,12% i Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad 2,12%. Projekt je uključio 268 na poziv odazvanih nezaposlenih žene prijavljenih u ispostavama HZZ-a na području ZGŽ. U obradu je uključeno 94 žena, a odabrano je njih 60. Pučka otvorena učilišta Ivanić-Grad, Velika Gorica i Samobor provela su edukacije prema verificiranim programima. Nakon odslušanog teoretskog dijela u učilištima, odrađena je praksa u vrtićima. Od ukupno 60 žena, njih 59 uspješno je prošlo završno testiranje te dobilo uvjerenje o stručnoj osposobljenosti za dadilju.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnosti provedene
59 žena dobilo uvjerenje o stručnoj osposobljenosti za dadilju
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PRIORITETNE AKTIVNOSTI SA STANOVIŠTA INSTITUCIONALNE INFRASTRUKTURE

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA	Savjetničke djelatnosti namijenjene osobitostima ženskog poduzetništva
AKTIVNOSTI	11. Provedba programa obrazovanja i modela uspostave savjetodavaca i konzultanata koje se bave ženskim poduzetništvom; senzibilizacija na rodne razlike suradnika - muškaraca u institucijama pružanja savjetodavnih usluga i osposobljavanje 11.1. Organizirati obrazovanje trenera i savjetnika za rad sa ženama 11.2. Razviti standardizirane module za izabrane teme ili prilagoditi prilikama u Hrvatskoj postojeće module iz svjetske dobre prakse (kao npr. modul ILO) 11.3. Organizirati seminare za poduzetnice s iskustvom koje se žele uključiti u mentorski rad sa ženama koje žele pokrenuti svoj poslovni pothvat ili poduzetnicama koje žele svoj pothvat dalje razvijati
NOSITELJI	MINPO, HAMAG INVEST, MP
PROVODILI	HZZ

❑ **Aktivnosti HZZ od 2010. do 2013. godine**

Od 2010. godine provode se projekti koji su bili usmjereni na stručno osposobljavanje trenera, mentora, ali i na usvajanje specifičnih znanja i vještina u radu s nezaposlenim osobama (ženama) koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

Jedan od ključnih rezultata projekta „Centar tržišta rada Hrvatskog zavoda za zapošljavanje“, koji je započeo s provedbom u listopadu 2010. godine, a završio u kolovozu 2012. godine bio je razvoj kompetencija trenera HZZ-a i ostalih institucija/organizacija na tržištu rada. Nakon temeljnog osposobljavanja u trenerskim vještinama, proveden je niz treninga o specifičnim temama koje su treneri samostalno trebali približiti polaznicima svojih seminara i radionica. Osim osposobljavanja trenera, projekt je osnažio i kapacitete mentora u HZZ-u za pružanje praktičnog znanja novim i neiskusnim zaposlenicima. Ukupno je 50 mentora educirano u tehnikama podučavanja i vještinama potrebnim za uspješnu superviziju novozaposlenih zaposlenika u HZZ-u. Treneri (51 osoba/33 trenerica žena ili 64,7%) i mentori (50 osoba/33 mentorica žena ili 66%) osposobljeni kroz ovu komponentu projekta predstavljaju ključan resurs za održivo funkcioniranje Centra tržišta rada i

provedbu daljnjih aktivnosti jačanja kapaciteta HZZ-a i ostalih institucija/organizacija na tržištu rada.

U sklopu IV komponente Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) „Razvoj ljudskih potencijala“ proveden je Projekt Žene na tržištu rada, koji je započeo u rujnu 2010. godine, a završen u ožujku 2012. godine, a educirane su 23 savjetnice za zapošljavanje za rad sa ženama koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada. Rezultati projekta su: Studija o položaju žena na hrvatskom tržištu rada, Evaluacija mjera aktivne politike zapošljavanja za žene u nepovoljnom položaju na tržištu rada (2007.-2010.), Vodič za rodno osviještenu politiku, dokumentarni film o položaju žena na tržištu rada „Pravi put“, Paleta novih mjera aktivne politike zapošljavanja za žene u nepovoljnom položaju na tržištu rada, Nove radne metode Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i centara za socijalnu skrb u radu sa ženama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te Priručnik za korištenje alata za savjetnike za zapošljavanje kod primjene novih radnih metoda rada sa ženama u nepovoljnom položaju na tržištu rada. Također, kroz projekt Žene na tržištu rada organizirani su:

- treninzi za savjetnike za zapošljavanje, ali i zaposlenike državne uprave i predstavnike civilnog društva o provedbi rodno osviještena politike u sklopu politike tržišta rada te je izrađen i Vodič za rodno osviještenu politiku;
- trening za savjetnike za zapošljavanje koji će raditi sa ženama koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada;
- održan je i trening izrade, praćenja i evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja za savjetnike za zapošljavanje i ostale dionike provedbe mjera politike tržišta rada. Na treningu su se sudionici upoznali s principima i tehnikama upravljanja projektnim ciklusom, uz fokusiranje na oblikovanje projekta, alate socijalne analize i tehnike za planiranje, praćenje i evaluaciju projekta, i to uz korištenje studija slučajeva s područja zapošljavanja.

Kroz projekt „Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ osnaženi su kapaciteti savjetnika za zapošljavanje u radu s osobama s invaliditetom.

HZZ je proveo specijalizaciju savjetnika za zapošljavanje (usmjerenu na mlade, osobe s invaliditetom, samozapošljavanje, žene) koji će biti zaduženi za nezaposlene osobe koje imaju različite potrebe te zahtijevaju različite pristupe.

U ožujku 2011. godine održane su edukacije za savjetnike za mlade na kojima je sudjelovalo 55 savjetnika (44 savjetnice za zapošljavanje ili 80%), a u 2012. godine održana je edukacija za 52 savjetnika za samozapošljavanje (41 savjetnica za zapošljavanje ili 78,8%) koji će raditi s nezaposlenim osobama koje iskazuju interes za samozapošljavanje.

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos u €
2010.	Centar tržišta rada Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	898.000,00
	Žene na tržištu rada	1.000.000,00
	Poticanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada	1.000.000,00
UKUPNO		2.898.000,00

OCJENA I
PRIJEDLOG

Aktivnost 11.1 je provedena
Aktivnosti 11.2.i 11.3. nisu provedene
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE
AKTIVNOSTI
MJERA

Provedba mjera iz Strategije kroz strateške razvojne planove na regionalnoj razini
12. Primjena Strategije poticanja ženskog poduzetništva u odnosu na postavljene ciljeve i strateške prioritete na regionalnoj razini, kroz lokalne razvojne planove

AKTIVNOSTI

12.1. Organizirati radionice s predstavnicima regionalnih razvojnih agencija o

ciljevima i prioritetima Strategije

- 12.2. Organizirati redovite godišnje rasprave o ženskom poduzetništvu u Regionalnim razvojnim agencijama, uz sudjelovanje svih regionalnih poduzetničkih potpornih institucija

NOSITELJI I
SUDIONICI MINPO, URS, MP, MRRFEU, JLPS, PPI

PROVODILI MINPO, URS

- ❑ **MINPO** - od 2010. do 2013. za Programski dokument poticanja razvoja poduzetništva i obrta po njegovu donošenju, organiziraju se seminari u svim županijama, pri čemu se predočuju informacije o sudjelovanju žena poduzetnica u svim poticajima, a sudionike, među kojima su i žene poduzetnice upućuje u uvjete i kriterije za podnošenje prijave za bespovratne potpore. Tijekom 2013. godine MINPO je promidžbu poduzetništva žena i podršku njihovom razvoju obavljalo u okviru redovnih aktivnosti na svim razinama, a posebice kroz 22 informativne radionice za Poduzetnički impuls 2013. u gradovima/županijama.
- ❑ **URS** je u razdoblju od 2010.-2013. bio pokrovitelj te je financijski podupirao brojne aktivnosti s ciljem poticanja poduzetništva žena:

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos u kn
2010.	Izbor za „Ženu godine“	34.440,00
2011.	Izbor za „Ženu godine“	34.440,00
2012.	Izbor za „Ženu godine“,	40.000,00
	Projekt „Poduzetnica - to mogu biti i ja“,	25.000,00
	Serijske radionice inkluzivnog dizajna Hrvatskog dizajnerskog društva i udruge Kamensko,	10.000,00
	Projekt „Od nezaposlene do zaposlene“	43.750,00
		Ukupno: 118.750,00
2013.	Izbor za „Ženu godine“	40.000,00
UKUPNO		227.630,00

Također je održao brojna izlaganja na temu promicanja poduzetništva žena i upoznavanja javnosti sa Strategijom na konferencijama te drugim događanjima održanima u organizaciji udruge KRUG te drugih institucija koje se bave promicanjem poduzetništva žena. Ured je preveo Direktivu 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji se bave djelatnošću u okviru samozapošljavanja te o ukidanju Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 18015.7.2010.). Ista je dostupna za preuzimanje na internetskoj stranici Ureda www.ured-ravnopravnost.hr koja je izvor informacija o projektima, konferencijama i drugim aktivnostima koje se provode kako bi se promicalo poduzetništvo žena.

OCJENA I
PRIJEDLOG Aktivnosti su provedene
Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE
AKTIVNOSTI
MJERA Umrežavanje poduzetnica na regionalnoj razini

AKTIVNOSTI 13. Izgradnja kapaciteta za podršku umrežavanja poduzetnica na regionalnoj razini

13.1. U program djelatnosti poduzetničkih potpornih institucija planirati aktivnosti osposobljavanja za organiziranje foruma poduzetnica, organizaciju redovitog okupljanja na izabrane, aktualne teme itd.

13.2. Tijekom održavanja lokalnih sajamskih manifestacija promovirati umrežavanje kroz predstavljanje i povezivanje poduzetnica

NOSITELJ I
SUDIONICI MINPO, MP, JLPS, PPI

PROVODILI MINPO, HGK, CTR, RA BBŽ, LORA

- ❑ **MINPO** - Predstavница Ministarstva je sudjelovala na 8. Kongresu ženskog poduzetništva Jadransko-jonske inicijative u Dubrovniku koji se održao 24. i 25. listopada 2013. godine.
- ❑ **JLPS i PPI** promovirale su umrežavanje i povezivanje žena poduzetnica kroz sajamske manifestacije, a sve u cilju motiviranja žena za većim uključivanjem u poduzetništvo, organiziranjem razmjene iskustava između već uspješnih poduzetnica i poduzetnica-početnica te poticanje na umrežavanje razvojem lokalnih i regionalnih mreža.

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE		
Godina	Aktivnost	Iznos u kn
2010.	sudjelovanje na proljetnom i jesenskom Bjelovarskom sajmu u Gudovcu (Razvojna agencija BBŽ)	9.000,00
2011.	sudjelovanje na proljetnom i jesenskom Bjelovarskom sajmu u Gudovcu (Razvojna agencija BBŽ)	9.000,00
	Katarinski sajam u Slavonskom Brodu (CTR)	1.500,00
2012.	Sajam Županija na Zagrebačkom Velesajmu, sudjelovanje na proljetnom i jesenskom Bjelovarskom sajmu u Gudovcu (Razvojna agencija BBŽ)	42.000,00
	Sufinanciranje nastupa žena poduzetnica na 19. izložbi hrane i pića Histria 2012, gdje je predstavljena „Istarska košarica“ (HGK)	-
2013.	CroTour - međunarodni sajam turizma u Zagrebu, Sajam Županija u Zagrebu, sudjelovanje na proljetnom i jesenskom Bjelovarskom sajmu u Gudovcu (Razvojna agencija BBŽ)	100.000,00
	Sufinanciranje nastupa žena poduzetnica na 5. Barbanskom obrtničkom sajmu, tema sajma: Poduzetništvo žena (HGK)	-
UKUPNO		161.500,00

- ❑ **U organizaciji LORA i GTF-a** pod pokroviteljstvom MINPO-a (potpora u iznosu 14.466,00 kn) i Grada Bjelovara 15.11.2013. godine održana je Međunarodna konferencija na temu „Internacionalizacija poslovanja i jačanje ženskog poduzetništva“. Naglasak konferencije bio je na povezivanju poslovanja i jačanju ženskog poduzetništva. Na konferenciji je sudjelovalo 105 sudionica/žena poduzetnica, a završena je zaključcima o potrebi umrežavanja kroz razne programe, poticanju veće motivacije za uključivanje žena u poduzetništvo, organiziranjem razmjene iskustava između već uspješnih poduzetnica i poduzetnica-početnica te poticanjem na umrežavanje razvojem lokalnih i regionalnih mreža.

OCJENA I Aktivnost 13.2 je provedena
 PRIJEDLOG Aktivnost 13.1. nije provedena
 Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE Promidžba ženskog poduzetništva

AKTIVNOSTI

MJERA 14. Izrada kataloga s primjerima ženskog poduzetništva

AKTIVNOSTI

- 14.1. Potaknuti akademsku zajednicu na istraživanje ženskih poduzetničkih pothvata i analizu primjera uspjeha i neuspjeha pomoću metode slučajeva
- 14.2. Uključiti takve slučajeve u obrazovne materijale koje koriste poduzetničke potporne institucije
- 14.3. Osigurati medijsku promociju istraženih slučajeva

NOSITELJI I

SUDIONICI

PROVODILI

MINPO, MP, Akademsko zajednica, asocijacije žena, PPI, HGK, HOK

Sveučilište J. J. Strossmayera, EFOS - GEM, KRUG, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, PANORA, HOK, SEECCEL

- ❑ **EFOS Sveučilišta J. J. Strossmayera** u Osijeku im nekoliko završnih radova na temu ženskog

poduzetništva.

- ❑ U suradnji Ekonomskim fakultetom u Zagrebu, temeljem podataka prikupljenih u prethodnim projektima Udruga Krug provela analizu o ulozi žena u Hrvatskoj u poduzetništvu, znanosti i politici, izdana je knjiga "Ostvarenje potencijala žena u poduzetništvu, znanosti i politici u RH", čiji je nakladnik Udruga Krug, a rezultati istraživanja su predstavljeni prigodom obilježavanja Svjetskog dana poduzetnica 21. svibnja 2010. godine.
- ❑ „Katalog članica Krug“ izdala je 2012. godine Krug, koji je dvojezičan (hrvatsko-engleski), te sadrži informacije o Krugu, popis članica i opis njihovih glavnih djelatnosti. Bilten Udruge KRUG izdaje se dva puta godišnje.
- ❑ PANORA - u sklopu projekta "Jačanje položaja žena na tržištu rada" tiskano i distribuirano:
 1. 200 priručnika za započinjanje samostalnog posla (She Start Up Manual)
 2. 500 letaka o projektu Jačanje položaja žena na tržištu rada
 3. 200 brošura WEP dokument
 Za provedbu navedenih aktivnosti utrošeno je 45.798,68 kn.
- ❑ U suradnji sa dionicima projekta Budi poslovna budi konkurentna (BPŽ, HZZ, CTR d.o.o.) izrađen je Praktični vodič u poduzetništvo žena. Vodič je financiran sredstvima (cca 70.000,00 kn) iz projekta Budi poslovna, IPA, komponenta IV Razvoj ljudskih potencijala, Žene na tržištu rada.
- ❑ U sklopu radne proslave Svjetskog dana poduzetnica, održanog 08. lipnja 2011. godine u organizaciji Krug Ogranak Split održana je radionica/predavanje "Zadruga i njihova važnost u gospodarstvu" i "Bespovratne potpore i EU fondovi za SME", predstavljane Udruge, te predstavljanje poduzetnice godine Katarine Majić, članice splitskog ogranka Kruga.
- ❑ HOK 2010. godinu obilježila je kao „Godinu žena u obrtništvu“ . Provela je anketu među ženama obrtnicama o uvjetima, načinu i problemima s kojim se susreću žene obrtnice. Anketa je pokazala da ženama poduzetnicama-obrtnicama treba osigurati bolji pristup znanjima i vještinama počevši od utvrđivanja potreba za obrazovanjem i programima osposobljavanja. Stoga je provedena i edukacija u pojedinim županijskim komorama o ženskom poduzetništvu. Sve aktivnosti vezane za promicanje ženskog poduzetništva - obrtništva Hrvatska obrtnička komora promovira putem svoje web stranice, „Obrtničkih novina“, posebnim priložima u emisiji „Obrtnik & Partner“, te obavijestima Područnim obrtničkim komorama i udruženjima obrtnika.

OCJENA I PRIJEDLOG	Aktivnost su provedene Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.
PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA	Standard kvalitete za poslovne usluge 15. Utvrđivanje odgovarajućih sadržaja, metoda i kriterija za pružanje savjetodavnih usluga
AKTIVNOSTI	15.1. Razviti standarde kvalitete i koristiti ih kao vodič za funkcioniranje institucija koje pružaju usluge za one koji žele ući u proces samozapošljavanja i one koji žele razvijati svoj poduzetnički projekt
NOSITELJ I SUDIONICI PROVODILI	MINPO, HAMAG INVEST, CEPOR MINPO

- ❑ **CEPOR** - Prema GEM istraživanju, komponenta poduzetničke okoline Profesionalna i stručna infrastruktura ocjenjena je ocjenama ispod 3, što znači da ta komponenta još uvijek predstavlja prepreku i nedovoljno stimulirajuće djeluje na jačanje poduzetničke aktivnosti u Hrvatskoj (ocjene su 2,83 u 2010.; 2,84 u 2011.; 2,78 u 2012. i 2,7 u 2013) i to uglavnom zbog nedovoljnog broja kvalitetnih ponuđača takvih usluga i činjenice da si velik broj malih poduzeća ne može priuštiti korištenje takvih usluga.
- ❑ **MINPO** - Mjera poticanja obrazovanja za poduzetništvo, obrtništvo i zadrugarstvo provodi se u suradnji sa poduzetničkim centrima, poduzetničkim inkubatorima, obrazovnim i sličnim institucijama po županijama, uz kvalitativne i kvantitativne promjene kontinuirano od 2002. godine. Prema prispjelim izvješćima interes polaznika se iz godine u godinu povećava. Izrađen je jedinstveni Izvedbeni program edukacije nastavnika za vođenje vježbovnih tvrtki i učeničkih zadruga u srednjim strukovnim školama. Obrazovanje za poduzetništvo - Akademsko poduzetništvo ima za cilj potaknuti poduzetničko učenje na visokim obrazovnim institucijama i specijalističkim poslijediplomskim poduzetničkim studijima te se sufinanciraju studentski poduzetnički inkubatori, interdisciplinarni projekti i doktorski studiji s programom poduzetništva. U poticajima za učeničke zadruge i učeničke poduzeća jedan od vrlo važnih aspekata je i promocija i poticanje stvaranja poduzetničke kulture mladih. Sufinanciraju se učeničke zadruge i učenička poduzeća u osnovnim i srednjim školama koje specijaliziranim programima uvode učenike u poduzetništvo. Osim edukacije poduzetnika provode se i aktivnosti kojima je cilj usvajanje poduzetničkih znanja i vještina od najranije dobi, tako se kontinuirano provodi projekt Dječji tjedan poduzetništva u osnovnim školama i dječjim vrtićima. **Prema provedbenim podacima u aktivnostima je preko 80% žena što je odgovarajuće statističkim podacima o broju žena zaposlenih u djelatnostima obrazovanja i školstva.**

Razdoblje	Broj dodijeljenih potpora	Iznos u kn	Broj održanih seminara	Broj polaznika
2002.-2003.	141	3.458.700,00	336	5.040
2004.-2007.	249	18.465.359,00	1554	22.626
2008.-2010.	413	15.037.450,00	706	10.585
Godišnji prosjek=3.528 polaznika				
2011.-2012.	57	3.749.300,00	Broj programa 265 Broj sati 4096	2.800 3.200
Ukupno	860	40.710.879,00	2861	44.251

Izvor: MINPO

- ❑ S HGK 2008. godine zaključen je Ugovor o suradnji na projektu izrade analize obrazovnih potreba u malom gospodarstvu za razdoblje 2008. - 2011. temeljen na Strateškom okviru za razvoj Republike Hrvatske 2006. - 2013. godine, Programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva, EU povelji o malom gospodarstvu, 55 preporuka za konkurentnost, kao i ostalim relevantnim dokumentima koji uređuju područje obrazovanja za poduzetništvo. Glavni cilj projekta je uspostava cjelovite metodologije i trajnog praćenja potreba za obrazovanjem u malim i srednjim poduzećima s posebnim naglaskom na poduzetničkim vještinama i znanjima. Radi podizanja kvalitete obrazovanja i u cilju osiguranja transparentnosti, u projekt je 2010. godine uvedena klauzula kojom se izvođenje obrazovanja omogućuje samo izvođačima izobrazbe koji su upisani u Listu izvođača izobrazbe Ministarstva.

- ❑ VRH je u lipnju 2010. godine donijela **Strategiju učenja za poduzetništvo 2010.-2014.** Ciljevi strategije su senzibilizirati javnost o poduzetništvu te razviti pozitivan stav prema cjeloživotnom učenju za poduzetništvo, te uvesti učenje i osposobljavanje za poduzetništvo kao ključne kompetencije u sve oblike, vrste i razine formalnog, neformalnog i informalnog učenja. Izrađen je i akciji plan provođenja strategije za razdoblje 2010. do 2014. godina koji obuhvaća 10 mjera. Pored znanja kao osnovne pretpostavke djelovanja i stvaranja, sadržaj svake kompetencije čine i umijeća, sposobnosti i stavovi. Društvo temeljeno na znanju je društvena i obrazovna usmjerenost Hrvatske, a ima za cilj podizanje ukupne konkurentnosti gospodarstva te njegov uspješan rast.

U djelatnostima obrazovanja koje provode PPI visok je udio žena (zavisno od analizirane godine, udio je oko 70%). Procijenjeni pokazatelji provedbe mjera obrazovanja za poduzetništvo su da je u različite oblike obrazovanja za poduzetništvo uključeno oko 60% polaznica.

OCJENA I PRIJEDLOG Aktivnost je provedena kroz projekte/mjere za obrazovanje u poduzetništvu i obrtu i temeljem Strategije učenja za poduzetništvo 2010.-2014. Mjeru je potrebno redefinirati i uključiti u Strategiju za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA Projekt „Poduzetništvo žena“
AKTIVNOSTI 16. Utvrđuju se temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva
 16. Kontinuirana operativna provedba Projekta
NOSITELJ MINPO
PROVODILI MINPO

❑ MINPO

Pregled dodijeljenih potpora u razdoblju 2010.-2012.godine

Godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Iznos zaprimljenih zahtjeva u kn	Broj odobrenih zahtjeva	Iznos odobrenih zahtjeva u kn
2010.	1.597	72.775.834,42	1.001	10.540.000,00
2011.	1.698	89.149.899,89	1.203	10.740.316,00
2012.	2.538	231.684.676,16	58	7.995.814,00
UKUPNO	5.833	393.610.410,47	2.262	29.276.130,00

Izvor: MINPO Registar potpora

U 2013. godini nije bilo zasebnog Projekta „Poduzetništvo žena“. Temeljem „Poduzetničkog impulsa“ - Programa poticanja poduzetništva i obrtništva za 2013. godinu, žene poduzetnice prijave su podnosile u sve 4 mjere, pri čemu je uvjetima i kriterijima određeno da ostvaruju dodatnih 15 bodova ukoliko su vlasnice više od 51% gospodarskog subjekta.

OCJENA I PRIJEDLOG Mjera je provedena
 Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

PODRUČJE AKTIVNOSTI MJERA Promidžba Strategije
 17. Promidžba Strategije

AKTIVNOSTI 17. Promidžbeni program, predstavljanje Strategije i rezultata provedbe, organiziranje konferencija, skupova, okupljanja i drugih oblika promidžbe i vidljivosti Strategije

NOSITELJ MINPO, CEPOR, HGK, HOK, HUP, HSZ, KRUG

PROVODILI MINPO, CEPOR, KRUG

- ☐ MINPO je provodilo sustavnu promidžbu ženskog poduzetništva i bilo pokrovitelj raznim gospodarskim manifestacijama poduzetnica ili manifestacijama udruga i projektima kojima su na čelu žene kako slijedi:

Strategija je predstavljena:

- u EU u okviru CIP Konferencije za proračun EU 2013.-2020.
- u okviru Konferencije za parlamentarke regije organizatora GTF-a
- na EU Konferenciji o poduzetništvu žena u i sastanku „European Network to Promote Women's Entrepreneurship - WES“ u organizaciji EU - Opće uprave za industriju u Briselu
- na međunarodnoj Konferenciji o položaju žena u obrtništvu u sklopu obilježavanja 2010. kao godine žena u obrtništvu. Hrvatska obrtnička komora je 2010. godinu proglasila godinom žena u obrtništvu, ministarstvo je bilo pokrovitelj Međunarodne konferencije o položaju žena u obrtništvu
- tijekom 2010. organizirane su županijske konferencije na istu temu, a u sklopu županijskog sajma Jeseni u Lici predstavnice ministarstva predstavile su Strategiju, na regionalnim manifestacijama, te prilikom otvaranja sajmovi kojima je ministarstvo bilo pokrovitelj također je predstavljena Strategija
- na regionalnim i drugim sastancima ministarstva s predstavnicima JLPS, poduzetničkim potpornim institucijama itd.
- projektnim voditeljima EU Projekta „Program za jačanje položaja žena na tržištu rada“ koji se financira iz sredstava IPA

U pripremi je bila izvještajna ili drugi oblik konferencije o Strategiji, ali nije održana.

NAMJENSKI UTROŠENA SREDSTVA ZA PROVEDBU MJERE

Godina	Aktivnosti	Iznos u kn
2010.	- 5. međ. reg. forum ženskog poduzetništva (BPW) - Program „Društvo tolerancije i jednakih mogućnosti“ (Društvo osoba s invaliditetom Podunavlje, Vukovar) - Projekt „Dobrodošli u čudesan svijet vune“ (Udruga Goranske vunarice) - 8. Hand made fest (Udruga Razvoj) - Istraživački Projekt o zastupljenosti žena u poduzetništvu, znanosti i politici u RH, 2 faza (KRUG) - „Hrvatski dani kreativnosti i inovativnosti“ (Udruga Mreža za raz. i kreat.) - Gospodarski sajam na PPDS (Regionalni savez zadruga PPDS-a) - Projekt hrvatske Udruge gluhooslijepe osoba „Dodir“	15.000,00 20.000,00 20.000,00 15.000,00 120.000,00 30.000,00 30.000,00 15.000,00
	UKUPNO	265.000,00
2011.	- Projekt „Poticanje ulaska žena iz ruralnih područja u svijet poduzetništva“ (Udruga EKOTURISTIKO) - 6. Kongres poduzetnica Jadransko-jonskog područja (KRUG) - Projekt „Poduzetnica - to mogu biti i ja“ (KRUG) - Manifestacija „Može li žena u ruralnim područjima biti uspješna poduzetnica“ (Udruga Hrvatska žena Otok) - Manifestacija „Poduzetna ruralna žena“ (Udruga SLAVONIKA) - Konferencija za umrežavanje žena u postojeće mreže poduzetnica (Udruga žena Vukovar) - Forum „Poticanje žena za poduzetništvo u ruralnom području“ (Društvo Hrvatska žena) - Projekt „Dobrodošli u čudesan svijet vune“ (Udruga Goranske vunarice) - 9. Hand made fest (Udruga Razvoj) - „Hrvatski dan kreativnosti i inovativnosti“ (Udruga Mreža za raz. i kreat.) - Eko etno Hrvatska Europa Tour 2011. (Hrvatski farmer d.d.) - 11. Forum Jadransko-jonskih gospodarskih komora (KRUG) - Gospodarski sajam na PPDS (Regionalni savez zadruga PPDS-a) - Manifestacija „Art Viva Likum“ (Zadruga LIKUM) - Međ. radionica inkluzivnog dizajna „Extra/Ordinary Design (Studij dizajna)	40.000,00 30.000,00 65.000,00 40.000,00 44.000,00 30.000,00 20.000,00 10.000,00 15.000,00 30.000,00 20.000,00 20.000,00 30.000,00 20.000,00 15.000,00
	UKUPNO	429.000,00 kn

Izvor: MINPO

- ❑ **SEECCEL i GTF** - Projekt "Žene poduzetnice pokretači novih radnih mjesta na području jugoistočne Europe" - Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje JI Europe (SEECCEL) sklopio je ugovor o suradnji s Regionalnim vijećem za suradnju (RCC) u svrhu provedbe projekta promicanja ženskog poduzetništva uz aktivno uključivanje predstavnika javnog i privatnog sektora na području JI Europe. Projekt se financira sredstvima švedske agencije za međunarodnu suradnju SIDA, a provodi se u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnog Gori, Hrvatskoj, Kosovu, Moldaviji, Srbiji i Turskoj. Za nadzor i koordiniranje projekta zadužen je RCC, a za provedbu su zaduženi SEECCEL i GTF. SEECCEL će raditi s regionalnim partnerima na četiri ključna područja razvoja za podršku ženama poduzetnicima u jugoistočnoj Europi: 1) Razvoj 2. generacije indikatora EU Akta za malo gospodarstvo za žensko poduzetništvo 2) Stvaranje WETNAS sustava na regionalnoj razini 3) Razvoj modula izobrazbe za osposobljavanje i usavršavanje temeljenih na rezultatima WETNAS-a 4) Definicija i promocija kriterija primjera najbolje prakse.
- ❑ **KRUG** je promovirao Strategiju na gotovo svim skupovima vezanim za žensko poduzetništvo na kojima su sudjelovale predstavnice Kruga: okruglim stolovima za žensko poduzetništvo Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora (10., 11., 12. i 13. Forum, 2010.-2013.) kongresima poduzetnica jadransko-jonskog područja (5., 6., 7. i 8. kongres poduzetnica, 2010.-2013.) sudjelovanjima na regionalnim skupovima o ženskom poduzetništvu (npr. Konferencija "Žensko poduzetništvo u BiH: sada i u budućnosti", Tuzla, BiH, 6. studenog 2012.)
- ❑ **CEPOR** je sudjelovao na Međunarodnoj konferenciji „Internacionalizacija poslovanja i jačanje ženskog poduzetništva“, Bjelovar, 15. XI.2013. - Slavica Singer prezentacija: Od fragmentiranih programa do integrativne politike podržavanja ženskog poduzetništva
 - sudjelovanje na savjetovanju „Mogućnosti razvoja ženskog poduzetništva u tradicijskim i prirodnim resursima Zagrebačke županije“, Ivanić Grad, 28. X 2013. Danica Eterović prezentacija: *Institucionalni i regulatorni okvir za poduzetničko djelovanje*
 - sudjelovanje na skupu "Žene poduzetnice - pokretači novih radnih mjesta na području jugoistočne Europe", Budva, Crna Gora, 9.-12. VI 2013. - predstavljena druga generacija indikatora za žensko poduzetništvo, koje je razvila SEECCEL-ova stručna radna skupina pod nazivom „WE Indicators“
 - sudjelovanje Slavice Singer na sastanku radne skupine za indikatore SBA-a za žensko poduzetništvo u okviru projekta "Žene poduzetnice - pokretači novih radnih mjesta na području jugoistočne Europe", Istanbul, 17. - 18. XII 2012.
 - sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji *Invest for the Future: Women Driving Economic Growth in Southern Europe*, Zagreb, 24. - 26. X 2011. - Slavica Singer sudjelovala je u panelu *Leadreship in Your Company, Community and the Region: Women as policy advocates*. Predložena je priprema regionalne analize stupnja (ne)korumpiranosti u tvrtkama koje su u većinskom vlasništvu žena u odnosu na one koje su u vlasništvu muškaraca.

OCJENA I Aktivnost je provedena

PRIJEDLOG Mjeru je potrebno provoditi u Strategiji za razdoblje 2014.-2020.

3. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Strategija je provedena kroz 3 prioriteta područja s ukupno 17 mjera i 47 aktivnosti, u tome je 9 mjera provedeno u cijelosti, 7 mjera djelomično, a u 4 mjere pojedine aktivnosti nisu provedene. U ocjenjivanju temeljem obrađenih 62 izvještaja nositelja i sudionika provedbe za svih 17 mjera je navedeno da ih je potrebno nastaviti u Strategiji 2014.-2020., neke mjere nastaviti i preurediti kao i redefinirati. U zaprimljenim izvještajima pojedine su aktivnosti ponavljane u više Mjera, te su sadržaji premješteni tj.

stavljani u odgovarajućoj Mjeri kojoj po suštini pripadaju (nema ponavljanja). Zaključak je sastavljen u obliku sažetog pregleda provedenog i preporuka kojima se obuhvaća nastavak provedbe aktivnosti iz prethodnog razdoblja i novi prijedlozi aktivnosti.

PRIORIET 1- aktivnosti sa stanovišta javne politike

- Postoje izvori informacija i podataka o poduzetništvu žena; sustavno i trajno praćenje u određenoj periodici postignuto je u odnosu na poticajne mjere tj. programe poticanja poduzetništva i obrta u kojima sudjeluju žene poduzetnice; rodni kriterij je ustanovljen u određenom broju registara, u evidencijama nezaposlenosti, u statističkim istraživanjima, publikacija «Žene i muškarci u Hrvatskoj» (prikazani su i podaci o ženama u obrazovanju i znanosti, na sudovima, u politici, informacije se objavljuju za dvije godine unazad); u vremenu provedbe Strategije nije došlo do povezivanja službenih registara u cilju objedinjavanja podataka za izradu strukturnih analiza prema određenoj metodologiji (prema vlasništvu, partnerskim i povezanim subjektima, različitim oblicima poslovnih povezivanja - npr. holding, ali je iz postojećih informacija poznato da pojedine poduzetnice/ci imaju dva ili više subjekata u vlasništvu, pravni subjekti osnivaju druge pravne subjekte ili fizičke osobe osnivaju pravne subjekte itd.); nema podataka o broju zaposlenih žena kod poduzetnica; prema rodnom kriteriju se ne vode podaci o osnivanjima, aktivnim subjektima, stečajevima i likvidacijama i ugašenim gospodarskim subjektima (dinamika MSP - DZS, Sudski registar);

PREPORUKE:

- ☐ izraditi Projekt „Poduzetnice u Hrvatskoj“ (baza podataka) u okviru provedbe Projekta MINPO Središnjeg informacijskog sustava malog gospodarstva - SISMG
- ☐ uvesti istraživanje o poduzetništvu žena u Izvješće opservatorija MSP
- ☐ primijeniti na poduzetništvo žena Preporuku Europske komisije 2003/361/EC od 6. svibnja 2003. godine o definiciji MSP, s DZS urediti pitanja statističkih izvora sukladno navedenoj Preporuci
- ☐ primijeniti metodologiju za praćenje ženskog MSP izrađenu za Izvješće Opservatorija MSP (MINPO raspolaže Vodičem za izradu Izvješća opservatorija MSP iz IAENL projekta) te nadograditi za specifične potrebe analiza poduzetništva žena
- ☐ započeti sustavno rješavanje statističkog praćenja poduzetničke aktivnosti žena na selu, te dodatno razviti statističke i druge pokazatelje o položaju žena u ruralnim područjima (registar OPG)
- ☐ za uvođenje rodnog kriterija u izvorima informacija/registrima potrebna je primjena EU načela „postojanja dokaza“ (točni podaci za analize učinka poduzetništva žena u gospodarstvu); sustavan i višedimenzionalan pristup službenim izvorima informacija po strukturi podataka (središnja i lokalna razina, nacionalni i lokalni programi itd., usporedna analiza za potrebe praćenja i vrednovanja rodne dimenzije u poduzetništvu i u odnosu na EU 28)

CILJ: osigurati i proširiti trajne izvore dostupnih informacija za formuliranje javnih politika; mjerenje doprinosa/udjela stvaranju nove vrijednosti i izvozu žena poduzetnica; krajnji cilj je podatak o udjelu ženskog poduzetništva u BDP i usporedba s EU 28.

PRIORITET 2 - aktivnosti sa stanovišta interesa i potreba žena:

- Mnogo je aktivnosti provedeno na obrazovanju i umrežavanju od središnje do županijske i do lokalne razine, te u ruralnim prostorima; financiranjem poduzetništva žena podržan je velik broj poduzetničkih projekata žena, olakšavanje financiranja povoljnim kreditima i subvencijama kamata uz državna jamstva potvrdilo je analize žena poduzetnica koje su sklone umjerenom riziku i solidni platci svojih dugova; aktivne mjere zapošljavanja i samozapošljavanja pokazuju rezultate

PREPORUKE:

- ☐ izraditi posebne programe i uključiti mentore za poduzetnice početnice i za poduzetništvo žena u brzorastućim djelatnostima i inovatorice; osmisliti programe potporne infrastrukture za podršku obiteljskom poduzetništvu; otvoriti posebno područje prijenosa vlasništva među generacijama (EU područje pod nazivom business transfer) čime se jača vlasnička osnovica poduzetništva žena
- ☐ s Upravom za EU MINPO i MRMS ispitati izvore financiranja EU fondova za namjenu obrazovanja za poduzetništvo i obrt za žene poduzetnice
- ☐ umrežavanje proširiti na inicijative u susjednim zemljama, regionalne inicijative i zajedničko tržište EU
- ☐ posebno se baviti osnivanjem ženskih poduzetničkih klastera te osnovati poduzetnički inkubator za žene poduzetnice u sastavu kojeg djeluje dječji vrtić (kao žarište i ogledni primjer za buduće inicijative i konkretan utjecaj na širi društveni okoliš i poduzetničku klimu)
- ☐ kreditni program LPR-P, LPR-MK i LPR-MG županije provode temeljem ugovora s MINPO i poslovnim bankama - nema podataka o iznosu subvencija kamata za poduzetnice; nema cjelovitih izvora informacija za kreditne programe koje JLPS provode na županijskoj razini, stoga uvesti rodni kriterij u sve gospodarske informacije JLPS
- ☐ s MINPO Upravom za EU odrediti u koja sredstva i fondove/grantove i jamstva uključiti žene poduzetnice i kreirati novu Mjeru; Ispitati mogućnosti hrvatske mreže poslovnih anđela CRANE; provjeriti financijske instrumente EU (PROGRESS, JASPER, JESICCA, JASMINE, JEREMIE) i izvore financiranja fondova rizičnog kapitala (start-up) i pripremiti mjere i institucionalnu podršku za njihovo korištenje
- ☐ održati mjere aktivne politike zapošljavanja samozapošljavanjem žena, napose samohranih majki, kroz sufinanciranje osnivanjem gospodarskog subjekta; ojačati institut dadilja i poduzetničke inicijative u socijalnom poduzetništvu - briga za roditelje i starije u obitelji; osmisliti programe profesionalne orijentacije i prekvalifikacije iz stručnosti za poduzetništvo (klaster menadžment, EU financiranje i izrada projektnih prijava za EU, upravljanje projektima, zadružni menadžment, krizni menadžment i upravljanje stečajem itd.)

CILJ: povećati broj žena u poduzetništvu i broj žena koje se samozapošljavaju; povećati broj rastućih poduzetničkih projekata u vlasništvu žena za tehnološki zahtjevne projekte, kreativne industrije, inovacije, dizajn, izvozne programe); povećati broj poduzetnica uključenih u mreže i potaknuti umrežavanje mreža poduzetnica i klasterizaciju; povećati dostup poduzetnica do mikro kreditnih programa i drugih povoljnih izvora financiranja i jamstava; povećati udio žena u JPD kod oblikovanju politika i programa poticanja ženskog poduzetništva.

PRIORIET 3 - aktivnosti institucionalne infrastrukture

- Nedovoljno je učinjeno na uspostavi savjetodavaca i mentora za poduzetništvo žena; na regionalnoj i lokalnoj razini malo je aktivnosti kojima je Strategija usporedno provedena s lokalnim razvojnim planovima i strateškim prioritetima u gospodarstvu županija; relativno su malo aktivne lokalne inicijative za umrežavanje; na razini promidžbe u obliku kataloga nema informacija o poduzetnicama koje su bile predložene za katalog EU o uspješnim poduzetnicima; prevladavajući način provedbe obrazovanja za poduzetništvo i obrt je u sastavu poticajnih programa nadležnog ministarstva za MSP; poseban projekt poticaja za žene poduzetnice gledano u vremenu provedbe (i prije Strategije) pokazuje da sustavna i trajnija podrška poduzetništvu žena daje rezultate; promidžba Strategije prema provedenim aktivnostima pokazuje da je dobro postavljena u odnosu među institucionalnim sudionicima - udrugama - lokalnim inicijativama;

PREPORUKE:

- ☐ ojačati u postojećoj potpornoj infrastrukturi kapacitete za posebne potrebe poduzetništva žena

- ☐ organizirati redovite godišnje rasprave o ženskom poduzetništvu u regionalnim razvojnim agencijama, uz sudjelovanje svih regionalnih potpornih institucija
- ☐ ojačati potporne institucije za povećanje podrške poduzetničkim projektima žena u djelatnostima novih tehnologija, inovacija, ruralnog i krškog gospodarstva
- ☐ povezati institucije i akademsku zajednicu, utjecati na veći broj znanstvenih istraživanja o poduzetništvu žena kroz studije slučaja i konkretna iskustva
- ☐ utvrditi stalnu periodiku izvještavanja o provedbi Strategije, a provedene projekte institucija sudionika Strategije neovisno o izvorima njihova financiranja prikazati u zasebnom poglavlju/prioritetu
- ☐ osmisлити godišnji plan promidžbe i komunikacijskih aktivnosti Strategije

CILJ: povećati broj kvalificiranih savjetnica i trenerica; povećati broj kvalificiranih mentorica; povećati poduzetnički kapacitet u županijama povećanim poduzetništvom žena; ojačati veze sveučilišta i MSP na regionalnoj razini; osnovati poduzetničke centre u lokalnim sredinama/zajednicama i tako omogućiti veću blizinu institucionalne podrške poduzetništvu žena uključivo i ruralno poduzetništvo.

Glavni rizici u realizaciji strateških preporuka za jačanje ženskog poduzetništva kako su u Strategiji navedeni ostaju aktualni i dalje:

- Društveno neprepoznavanje da su poduzetnički aktivne žene važni generatori novog zapošljavanja i nove vrijednosti, te da je uključenost žena u poduzetničku aktivnost dio ljudskih prava žena
- Nedostatna povezanost između nositelja različitih aktivnosti za razvoj poduzetničkog kapaciteta na državnoj i lokalnoj razini
- Nedovoljna suradnja krovnih asocijacija MSP na državnoj i lokalnoj razini

Percepcija temeljena na postignutim rezultatima Strategije o Hrvatskoj kao regionalnom lideru u ženskom poduzetništvu mora se uz konkretne aktivnosti ojačati novim primjerima dobre prakse te razmjenom iskustava i znanja.

PREGLED MJERA I OSTVARENJA STRATEGIJE RAZVOJA ŽENSKOG
 PODUZETNIŠTVA 2010.-2013.

		Provedeno	Utrošena sredstva u kn	Nije provedeno
Mjera 1.	Osnivanje međuresorne skupine	U cijelosti		
Mjera 2.	Koordinator/koordinatrica za praćenje provedbe Strategije	Djelomično - Aktivnost 2.2.		
Mjera 3.	Analiza raspoložive statističke osnovice i priprema prijedloga za promjene	Djelomično - Aktivnosti 3.1. i 3.2.	150.000,00	
Mjera 4.	Prepreke u regulatornom okviru	Djelomično - Aktivnosti 4.1. i 4.2. djelomično i u tijeku	1.038.200,00	
Mjera 5.	Obrazovani i savjetodavni programi za stjecanje tehnoloških znanja, poduzetničkih vještina, upravljačkih znanja, upravljanje obiteljskim poduzećima	Djelomično	4.891.291,00	Aktivnost 5.12
Mjera 6.	Uključivanje žena u poslovne i druge mreže s naglaskom na regionalnu razinu; povezivanje s postojećim institucijama koje po svojoj misiji pretpostavljaju umrežavanja (HGK, HOK, udruženja obrtnika, HUP)	U cijelosti	1.736.103,00	
Mjera 7.	Posebne i povoljne kreditne linije, jamstveni instrumenti i alternativni izvori financiranja ženskih poduzetničkih projekata	U cijelosti	378.047.056,62	
Mjera 8.	Provedba programa samozapošljavanja, posebno za samohrane majke	U cijelosti	125.980.146,54	
Mjera 9.	Provedba komunikacijskih programa, javno privatni dijalog	Djelomično	1.095.000,00	Aktivnost 9.1., 9.2 i 9.4
Mjera 10.	Subvencioniranje usluga za korištenje dječjih vrtića za nezaposlene žene koje planiraju ulazak u proces samozapošljavanja	U cijelosti	1.141.457,98	
Mjera 11.	Provedba programa obrazovanja i modela uspostave savjetodavaca i konzultanata koji se bave ženskim poduzetništvom; senzibilizacija na rodne razlike suradnika - muškaraca u institucijama pružanja savjetodavnih usluga i osposobljavanje	Djelomično - Aktivnost 11.1.	2.898.000,00	Aktivnosti 11.2., 11.3.
Mjera 12.	Primjena Strategije poticanja ženskog poduzetništva u odnosu na postavljene ciljeve i strateške prioritete na regionalnoj razini, kroz lokalne razvojne planove	U cijelosti	227.630,00	
Mjera 13.	Izgradnja kapaciteta za podršku umrežavanja poduzetnica na regionalnoj razini	Djelomično - Aktivnost 13.2	175.966,00	Aktivnosti 13.1.
Mjera 14.	Izrada kataloga s primjerima ženskog poduzetništva	U cijelosti	115.798,68	
Mjera 15.	Utvrđivanje odgovarajućih sadržaja, metoda i kriterija za pružanje savjetodavnih usluga	U cijelosti		
Mjera 16.	Provedba projekta „Poduzetništvo žena“	U cijelosti	29.276.130,00	
Mjera 17.	Promidžba Strategije	Djelomično	429.000,00	

547.201.779,82

PRILOZI

**Pregled dodijeljenih potpora po Projektu „Poduzetništvo žena“
u razdoblju 2004.-2012.godine**

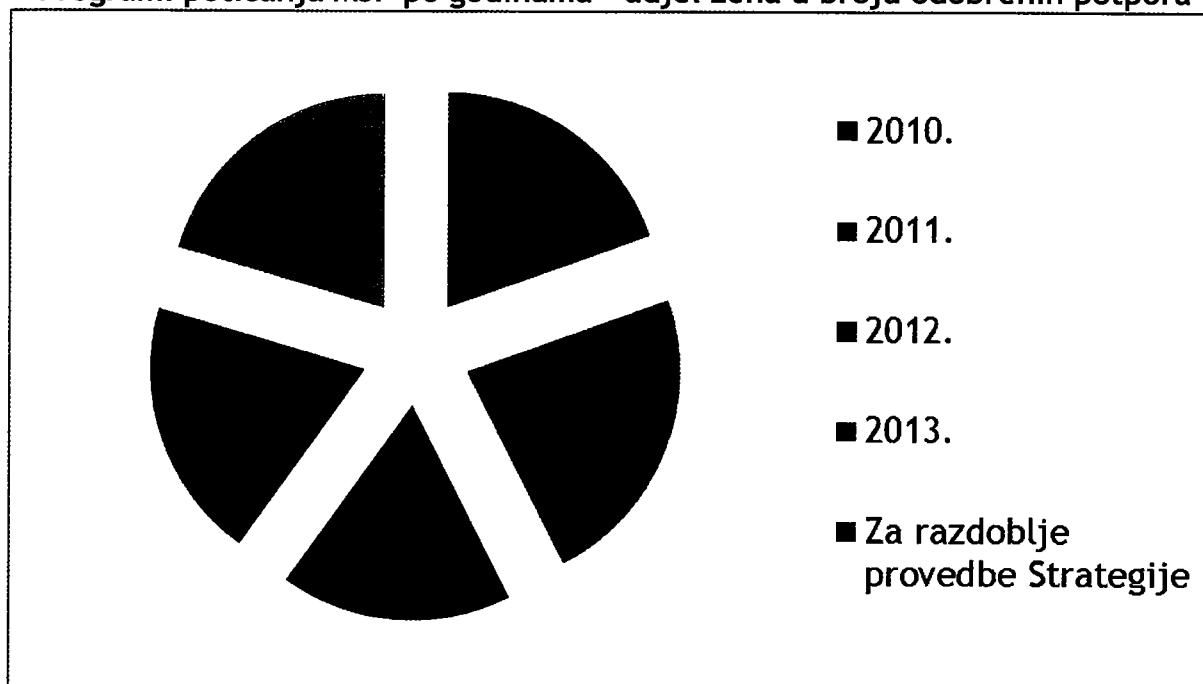
Godina	Broj zaprimljenih zahtjeva	Iznos zaprimljenih zahtjeva u kn	Broj odobrenih zahtjeva	Iznos odobrenih zahtjeva u kn
2003.	40	444.038,39	31	179.538,19
2004.	771	11.338.771,00	353	3.500.000,00
2005.	365	5.868.129,00	217	2.893.788,00
2006.	303	10.260.673,00	210	2.221.483,00
2007.	1.256	37.115.449,00	875	4.499.958,00
2008.	1.578	74.665.992,35	1.119	8.110.800,00
2009.	1.932	70.842.340,00	278	4.500.000,00
2010.	1.597	72.775.834,42	1.001	10.540.000,00
2011.	1.698	89.149.899,89	1.203	10.740.316,00
2012.	2.538	231.684.676,16	58	7.995.814,00
UKUPNO	12.078	604.145.803,21	5.345	55.181.697,19

Izvor: MINPO Registar potpora, e-arhiva

Programi poticanja MSP po godinama	Udjel žena u broju odobrenih potpora %	Udjel žena u iznosu odobrenih potpora u %
2010.	39,18	15,82
2011.	46,04	21,53
2012.	34,92	24,66
2013.	39,32	16,48
Za razdoblje provedbe Strategije	41,06	19,41

Izvor: MINPO Registar potpora

Programi poticanja MSP po godinama - udjel žena u broju odobrenih potpora

**Pregled dodijeljenih potpora ženama poduzetnicama po svim poticajnim projektima/mjerama
u razdoblju 2010.-2013.godine (izvor: Registar potpora MINPO)**

Projekti 2010.	Broj ukupno	Broj žene	Udjel u %	Iznos ukupno u kn	Iznos žene u kn	Udjel u %
Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu	1295	356	27,49	2.513.794,92	809.575,90	32,21
Inovacijom do konkurentnosti - asocijacija inovatora	12	1	8,33	780.000,00	370.000,00	47,44
Inovacijom do konkurentnosti - inovatori, fizičke osobe	12	2	16,67	120.000,00	35.000,00	29,17
Inovacijom do konkurentnosti - subjekti malog gospodarstva	120	25	20,83	6.100.000,00	1.195.000,00	19,59
Izgradnja poduzetničkih zona u JLP	138	5	3,62	80.997.487,00	1.089.000,00	1,34
Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva	720	120	16,67	61.601.000,00	9.706.000,00	15,76
Jačanje međunarodne konkurentnosti	115	12	10,43	26.753.429,00	2.596.200,00	9,70
KLASTERI - Udruživanjem do uspjeha	54	11	20,37	4.900.000,00	1.109.000,00	22,63
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost A - Informatičko obrazovanje obrtnika	49	8	16,33	1.000.000,00	164.000,00	16,40
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost B - Stipendiranje učenika u deficitarnim zanimanjima	19	1	5,26	1.200.000,00	14.400,00	1,20
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost C - Razvoj strukovnih škola za obrtnička zanimanja	40	8	20,00	1.500.000,00	300.000,00	20,00
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost D - Cjeloživotno obrazovanje obrtnika	9	1	11,11	1.149.999,16	50.000,00	4,35
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost E - Poticaji izvođačima praktične nastave za obrtnička zanimanja	247	93	37,65	3.158.008,00	1.054.280,00	33,38
Obrazovanje za poduzetništvo - Aktivnost 1, 3 i 5	62	24	38,71	3.497.600,00	1.278.900,00	36,57
Obrazovanje za poduzetništvo - Aktivnost 4	92	55	59,78	925.200,00	573.200,00	61,95
Očuvanje obrtničke tradicije	13	8	61,54	280.000,00	173.000,00	61,79
PG - Projekt GAZELE	20	2	10,00	9.500.000,00	1.000.000,00	10,53
Pilot projekt GAZELE 2009.- obveza isplate II rate	30	2	6,67	8.700.000,00	500.000,00	5,75
Poduzetnički inkubatori	5	2	40,00	991.440,85	419.299,23	42,29
Poduzetništvo mladih, početnika i osoba s invaliditetom	497	89	17,91	4.994.000,00	824.000,00	16,50
Poduzetništvo u kulturi	136	57	41,91	4.000.000,00	1.671.000,00	41,78
Poduzetništvo žena	1001	988	98,70	10.540.000,00	10.228.500,00	97,04
Proizvodno-uslužne zadruge	33	6	18,18	2.500.000,00	507.500,00	20,30
Socijalne zadruge	9	4	44,44	1.000.000,00	394.000,00	39,40
Promidžba poduzetništva	46	12	26,09	1.656.300,00	279.800,00	16,89
Razvojne agencije i poduzetnički centri	36	18	50,00	3.521.559,15	1.579.200,89	44,84
Tehnološki parkovi	1		0,00	90.000,00		0,00

Tradicijski obrti	200	58	29,00	4.975.500,00	1.454.000,00	29,22
Umjetnički obrti	25	5	20,00	482.500,00	87.000,00	18,03
Ukupno	5036	1973	39,18	249.427.818,08	39.461.856,02	15,82
Projekti 2011.	Ukupno broj	Broj žene	Udjel u %	Ukupno iznos u kn	Iznos žene u kn	Udjel u %
Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu	1191	509	42,74	2.513.758,38	1.171.154,88	46,59
Inovacijom do konkurentnosti - asocijacija inovatora	13		0,00	410.000,00		0,00
Inovacijom do konkurentnosti - inovatori, fizičke osobe	14	4	28,57	123.000,00	35.000,00	28,46
Inovacijom do konkurentnosti - subjekti malog gospodarstva	179	44	24,58	7.325.000,00	1.951.000,00	26,63
Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva	43	35	81,40	3.199.950,00	3.051.000,00	95,35
Izgradnja poduzetničkih zona	104	4	3,85	51.000.000,00	1.030.000,00	2,02
Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva	720	123	17,08	40.266.041,00	6.280.000,00	15,60
Jačanje međunarodne konkurentnosti	128	16	12,50	22.119.800,00	3.541.200,00	16,01
KLASTERI - Udruživanjem do uspjeha - OPERATIVNI	35	8	22,86	3.915.000,00	925.000,00	23,63
KLASTERI - Udruživanjem do uspjeha - u OSNIVANJU	11	4	36,36	985.000,00	380.000,00	38,58
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost A - Informatičko obrazovanje obrtnika	64	9	14,06	800.000,00	93.000,00	11,63
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost B - Stipendiranje učenika u deficitarnim zanimanjima	20	2	10,00	1.233.600,00	73.800,00	5,98
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost C - Razvoj strukovnih škola za obrtnička zanimanja	26	12	46,15	1.490.000,00	610.000,00	40,94
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost D - Cjeloživotno obrazovanje obrtnika	6	1	16,67	1.149.999,34	183.613,34	15,97
Obrazovanje u OBRTNIŠTVU - Aktivnost E - Poticaji izvođačima praktične nastave za obrtnička zanimanja	182	70	38,46	2.159.000,00	723.000,00	33,49
Obrazovanje za poduzetništvo - Aktivnost 1, 3 i 5	57	18	31,58	3.799.300,00	1.233.300,00	32,46
Obrazovanje za poduzetništvo - Aktivnost 4	117	75	64,10	600.000,00	387.000,00	64,50
Očuvanje obrtničke tradicije	14	5	35,71	329.000,00	143.900,00	43,74
Pilot projekt GAZELE 2009.- obveza isplate III rate	30	2	6,67	7.450.000,00	400.000,00	5,37
Poduzetnički inkubatori	11	4	36,36	1.360.000,00	560.000,00	41,18
Poduzetništvo mladih, početnika i osoba s invaliditetom	605	195	32,23	4.000.000,00	1.187.000,00	29,68
Poduzetništvo u kulturi	128	66	51,56	4.000.000,00	1.940.500,00	48,51
Poduzetništvo ŽENA	1203	1186	98,59	10.740.316,00	10.484.316,00	97,62
Proizvodno-uslužne zadruge	39	6	15,38	2.000.000,00	328.000,00	16,40
Projekt GAZELE	18	3	16,67	8.075.000,00	1.550.000,00	19,20
Projekt GAZELE 2010. - obaveza isplate II. rate	16	2	12,50	6.150.000,00	900.000,00	14,63
Promidžba poduzetništva	67	19	28,36	1.897.100,00	396.000,00	20,87

Razvojne agencije i Poduzetnički centri	42	19	45,24	2.878.000,00	1.371.000,00	47,64
Socijalne zadruge	10	4	40,00	1.000.000,00	396.000,00	39,60
Sufinanciranje konzultantskih usluga	137	27	19,71	875.500,00	154.800,00	17,68
Tehnološki parkovi	5	1	20,00	365.000,00	100.000,00	27,40
Tradicijski i umjetnički obrti	302	76	25,17	5.514.201,00	1.413.201,00	25,63
Ukupno	5537	2549	46,04	199.723.565,72	42.992.785,22	21,53
Projekti 2012.	Ukupno broj	Broj žene	Udjel u %	Ukupno iznos u kn	Iznos žene u kn	Udjel u %
PODUZETNIČKI INKUBATORI	6	2	33,33	1.310.885,00	416.405,00	31,77
"CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE ZA OBRTNIŠTVO" za 2012. godinu	1088	421	38,69	2.959.894,70	1.345.362,00	45,45
"FRANŠIZNO POSLOVANJE"	12	7	58,33	1.000.000,00	593.851,00	59,39
"INFORMATIČKE KOMPETENCIJE OBRTNIKA"	50	12	24,00	1.500.000,00	334.439,30	22,30
"JAČANJE MEĐUNARODNE KONKURENTNOSTI"	96	12	12,50	17.940.519,63	2.377.513,04	13,25
"MAJSTORSKA ŠKOLA"	6	1	16,67	1.200.000,00	236.000,00	19,67
"MLADI U PODUZETNIŠTVU" za 2012. godinu	34	6	17,65	3.000.000,00	587.000,00	19,57
"NAUKOVANJE ZA OBRTNIČKA ZANIMANJA"	185	71	38,38	3.500.000,00	1.109.000,00	31,69
"NORMIZACIJA I ZNAKOVI KVALITETE" za 2012. godinu	140	26	18,57	6.769.887,92	1.359.674,25	20,08
"OBRAZOVANJE ZA PODUZETNIŠTVO" za 2012. godinu - Aktivnost 1, 2 i 4	64	21	32,81	4.999.790,37	2.110.900,00	42,22
"OBRAZOVANJE ZA PODUZETNIŠTVO" za 2012. godinu - Aktivnost 3 učenička zadruga	74	47	63,51	999.268,66	655.311,60	65,58
"OČUVANJE TRADICIJSKIH I UMJETNIČKIH OBRTA" - Očuvanje obrtničke tradicije	7	5	71,43	198.000,00	165.000,00	83,33
"OČUVANJE TRADICIJSKIH I UMJETNIČKIH OBRTA" - Tradicijski i Umjetnički obrti	101	29	28,71	5.802.000,00	1.564.640,00	26,97
"OPREMANJE PRAKTIKUMA OBRTNIČKIH STRUKOVNIH ŠKOLA"	25	6	24,00	2.000.000,00	390.000,00	19,50
"PODUZETNIČKA ZONA" - zone u funkciji	34	2	5,88	42.000.000,00	4.037.000,00	9,61
"PODUZETNIŠTVO U KULTURI"	89	40	44,94	3.900.000,00	1.531.000,00	39,26
"RAZVOJ I PRIMJENA INOVACIJA" za 2012. god. - asocijacije inovatora	8		0,00	485.725,00		0,00
"RAZVOJ I PRIMJENA INOVACIJA" za 2012. god. - MSP	50	12	24,00	9.692.070,72	1.786.172,91	18,43
"SOCIJALNO PODUZETNIŠTVO"	48	17	35,42	2.866.974,92	1.082.478,78	37,76
"STIPENDIJE UČENICIMA U OBRTNIČKIM ZANIMANJIMA"	25	3	12,00	1.297.800,00	63.900,00	4,92
"ŽENA PODUZETNICA" za 2012. godinu	58	51	87,93	7.995.814,00	6.998.919,04	87,53
GAZELE za 2012. godinu	9	1	11,11	4.860.000,00	406.544,00	8,37
KLASTERI2 - ZAJEDNO DO USPJEHA - operativni	8	3	37,50	3.124.350,68	1.497.354,79	47,93
KLASTERI2 - ZAJEDNO DO USPJEHA - u osnivanju	2	1	50,00	567.740,00	325.000,00	57,24
NOVE TEHNOLOGIJE	60	13	21,67	22.489.269,60	6.076.172,00	27,02
PODUZETNIK POČETNIK	32	12	37,50	2.737.200,00	1.023.400,00	37,39

POZICIONIRANJEM NA TRŽIŠTU DO USPJEHA	94	20	21,28	4.624.283,77	807.900,00	17,47
ZADRUŽNO PODUZETNIŠTVO	13	3	23,08	2.000.000,00	470.000,00	23,50
RAZVOJNE AGENCIJE I PODUZETNIČKI CENTRI	14	7	50,00	2.914.790,00	1.467.976,00	50,36
TEHNOLOŠKI PARKOVI	5		0,00	774.325,00		0,00
Ukupno	2437	851	34,92	165.510.589,97	40.818.913,71	24,66

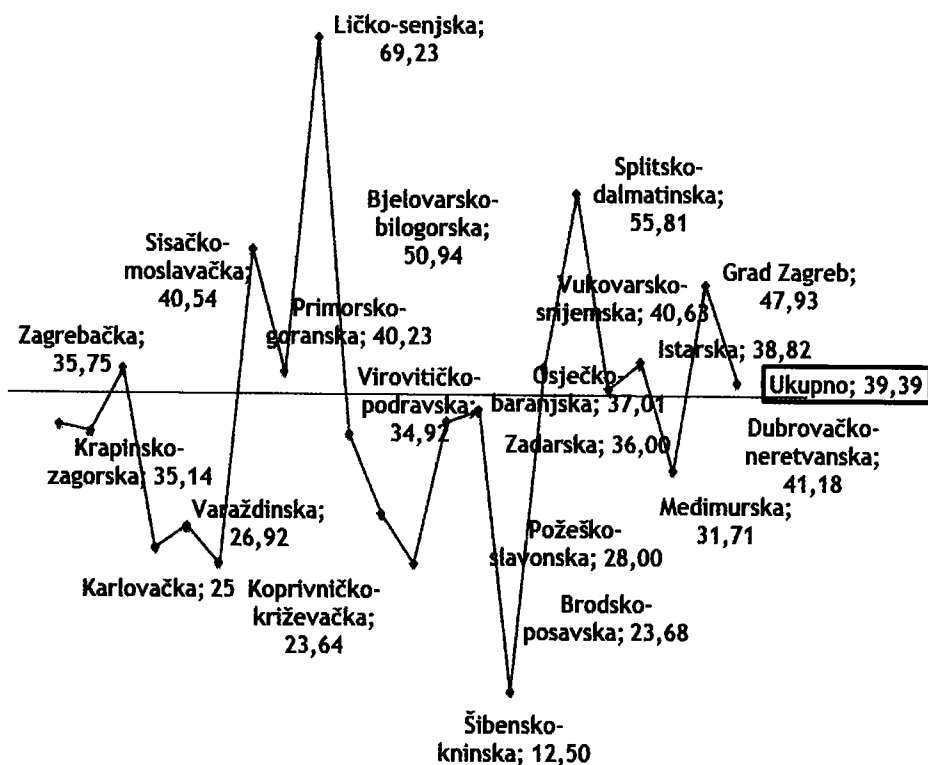
Mjera/projektna aktivnost 2013.	Ukupno broj	Broj žene	Udjel u %	Ukupno iznos u kn	Iznos žene u kn	Udjel %
MJERA A	124	33	26,61	22.039.108,11	5.859.976,76	26,59
A1 Mikro poduzetništvo i obrt	66	18	27,27	12.177.564,10	3.282.827,52	26,96
A2 Poduzetništvo kreativnih industrija	17	6	35,29	2.993.662,40	1.085.978,93	36,28
A3 Mladi i početnici u poduzetništvu	28	8	28,57	3.753.512,36	1.039.970,31	27,71
A4 Zadrugno poduzetništvo	6		0,00	1.012.317,18		0,00
A5 Jačanje poslovne konkurentnosti klastera	7	1	14,29	2.102.052,07	451.200,00	21,46
MJERA B	114	14	12,28	76.209.315,41	10.335.814,33	13,56
B1 Jačanje poslovne konkurentnosti	103	14	13,59	72.209.315,41	10.335.814,33	14,31
B3 Poticanje inovativnog poduzetništva	11		0,00	4.000.000,00		0,00
MJERA C	62	20	32,26	26.809.018,28	3.717.522,71	13,87
C1 Poduzetničke zone	11	1	9,09	9.967.248,58	915.182,48	9,18
C2 Tehnološki parkovi i poduzetnički inkubatori	22	2	9,09	13.647.076,65	954.634,20	7,00
C3 Razvojne agencije i poduzetnički centri	29	17	58,62	3.194.693,05	1.847.706,03	57,84
MJERA D	1465	627	42,80	11.538.358,26	2.604.417,07	22,57
D1.1 - Edukacija poduzetnika, obrtnika i zadrugara	10	2	20,00	654.313,53	110.440,42	16,88
D1.2 Akademsko poduzetništvo - znanje za gospodarstvo	4	1	25,00	375.442,09	82.734,08	22,04
D1.3 - Učenička zadruga i učeničko poduzeće	26	17	65,38	228.097,60	154.346,87	67,67
D1.4 - Promocija i poticanje stvaranja poduzetničke kulture mladih	4	2	50,00	261.656,03	59.667,27	22,80
D2.1. Cjeloživotno obrazovanje za obrtnike	1273	589	46,27	3.122.816,98	1.456.645,25	46,65
D2.2 Informatičke kompetencije obrtnika	31	6	19,35	1.217.599,20	233.826,00	19,20
D2.3 - Stipendije učenicima u obrtničkim zanimanjima	17	1	5,88	1.384.800,00	28.800,00	2,08
D2.4 - Majstorska škola	6	1	16,67	1.025.369,91	124.143,94	12,11
D2.5 Naukovanje za obrtnička zanimanja	60	4	6,67	1.142.081,97	111.431,99	9,76
D3 - Očuvanje umjetničkih i tradicijskih obrta	34	4	11,76	2.126.180,95	242.381,25	11,40
UKUPNO	1765	694	39,32	136.595.800,06	22.517.730,87	16,48

Izvor: MINPO Registar potpora

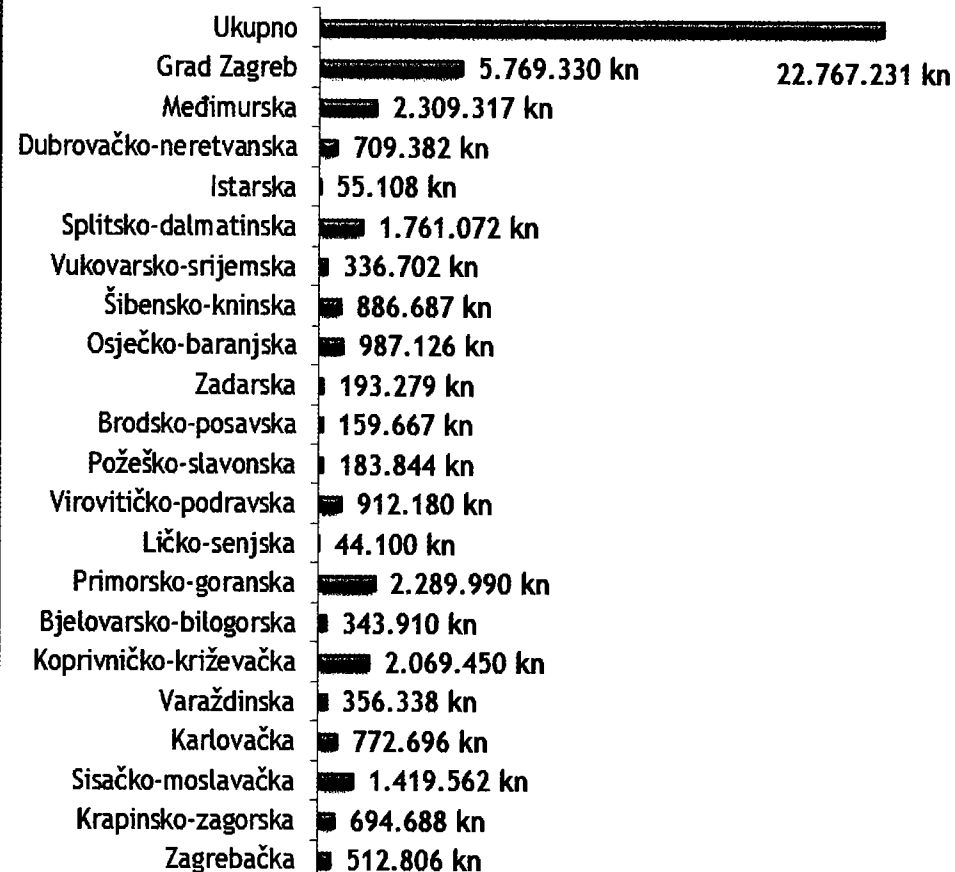
Žene poduzetnice u Poduzetničkom impulsu 2013. - po županijama

	Broj odobrenih potpora - ukupno	Broj odobrenih potpora - žene	Udio žena u ukupnom broju	Iznos odobrenih potpora - ukupno u kn	Iznos odobrenih potpora - žene u kn	Udio žena u ukupnom iznosu
Zagrebačka	207	74	35,75	14.692.442,17	512.806,00	3,49
Krapinsko-zagorska	74	26	35,14	6.979.816,30	694.687,92	9,95
Sisačko-moslavačka	74	30	40,54	5.323.006,08	1.419.561,60	26,67
Karlovačka	44	11	25	2.765.381,51	772.695,52	27,94
Varaždinska	52	14	26,92	5.404.616,75	356.337,50	6,59
Koprivničko-križevačka	55	13	23,64	5.921.531,91	2.069.449,65	34,95
Bjelovarsko-bilogorska	53	27	50,94	3.202.671,53	343.910,08	10,74
Primorsko-goranska	87	35	40,23	7.969.406,90	2.289.989,90	28,73
Ličko-senjska	13	9	69,23	336.436,79	44.100,00	13,11
Virovitičko-podravska	63	22	34,92	5.972.347,80	912.179,81	15,27
Požeško-slavonska	50	14	28	1.458.046,54	183.843,80	12,61
Brodsko-posavska	76	18	23,68	5.190.660,03	159.667,00	3,08
Zadarska	50	18	36	3.181.624,92	193.279,14	6,07
Osječko-baranjska	127	47	37,01	7.816.318,11	987.125,82	12,63
Šibensko-kninska	16	2	12,5	5.148.977,34	886.686,73	17,22
Vukovarsko-srijemska	96	39	40,63	3.254.890,77	336.702,15	10,34
Splitsko-dalmatinska	129	72	55,81	4.924.804,34	1.761.071,59	35,76
Istarska	85	33	38,82	5.201.224,44	55.107,50	1,06
Dubrovačko-neretvanska	17	7	41,18	2.379.249,16	709.381,77	29,82
Međimurska	41	13	31,71	9.495.126,30	2.309.317,31	24,32
Grad Zagreb	363	174	47,93	30.340.345,37	5.769.330,08	19,02
Ukupno	1.772	698	39,39	136.958.925,06	22.767.230,87	16,62

Poduzetnički impuls 2013 - udio žena u ukupnom broju odobrenih potpora

Poduzetnički impuls 2013 - iznos odobrenih potpora - žene

Izvor: MINPO, Registar potpora

NKD	NAZIV PODRUČJA DJELATNOSTI U KOJEMU SU REGISTRIRANI OBRTI U VLASNIŠTVU ŽENA	2010	2011	2012	2013	2013 minus 2010
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	778	765	734	708	-70
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	11	12	10	9	-2
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2.772	2.688	2.567	2.441	-331
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	2	5	15	14	12
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	15	16	21	21	6
F	GRAĐEVINARSTVO	808	735	658	561	-247
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	6.961	6.648	6.222	5.701	-
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	552	527	514	505	-47
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	5.300	5.191	4.961	4.680	-620
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	430	496	555	601	171
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	112	111	112	110	-2
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	288	277	257	237	-51
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	2.737	2.705	2.624	2.554	-183
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	1.103	1.181	1.264	1.394	291
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	1	1	1	1	0
P	OBRAZOVANJE	98	108	122	126	28
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	45	53	53	74	29
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	184	192	190	205	21
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	6.136	6.180	6.156	6.270	134
T	DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE	1	0	0	0	-1
U	DJELATNOSTI IZVAN TERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA	0	0	0	0	0
	UKUPNO RAZVRSTANO	28.334	27.891	27.036	26.212	-
						2.122
	UKUPNO NERAZVRSTANO	105	55	12	12	-93
	UKUPNO VLASNICA OBRTA	28.439	27.946	27.048	26.224	-
						2.215
	Ukupan broj obrta	87.128	85.603	83.171	80.121	-
						7.007
	Udio žena u ukupnom broju %	32,64	32,65	32,52	32,73	*

Izvor: MINPO OR

Ženske zadruge	Datum osnivanja	Zaposleni	Zadrugari	Opis djelatnosti
BRANITELJSKA ZADRUGA ZA PROIZVODNJU I USLUGE MEDENE RUKE				
Vukovar VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	23.2.2010	0	7	Proizvodnja dvopeka, kekisa i srodnih proizvoda; proizvodnja trajnih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača
DIKLICA, ženska proizvodna zadruga				
Čilipi DUBROVAČKO-NERETVANSKA	28.5.1999	0	10	Proizvodnja pletenih i kukičanih čarapa
Lička ženska zadruga za proizvodnju i usluge				

Gračac ŠIBENSKO-KNINSKA	14.2.2013	0	7	Proizvodnja ostale pletene i kukičane odjeće
SOCIJALNO PODUZETNIČKA ZADRUGA RUKE				
Bilje OSJEČKO-BARANJSKA	13.11.2009	0	12	Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća
USLUŽNA ZADRUGA ZLATNI KONAC zadruga za izradu rukotvorina				
Osijek OSJEČKO-BARANJSKA	27.12.2011	0	7	Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima
ZADRUGA LEPOGLAVSKE ČIPKE, za proizvodnju i prodaju lepoglavske čipke				
Lepoglava VARAŽDINSKA	11.2.2003	0	25	Proizvodnja pletenih i kukičanih tkanina
ZADRUGA VRIDNE RUKE ŽENA CETINSKOG KRAJA za proizvodnju, trgovinu i turizam				
Sinj SPLITSKO-DALMATINSKA	17.3.2011	0	9	Proizvodnja ostalih proizvoda od keramike
ŽENSKA ETNO ZADRUGA KAROLLA, proizvodna zadruga za očuvanje kulturne baštine, običaja i ručnih radova				
Karlovac KARLOVAČKA	4.8.2008	1	9	Proizvodnja ostale vanjske odjeće
SOCIJALNA ZADRUGA "PRUŽIMO RUKE"				
Bjelovar BJELOVARSKO BILOGORSKA	26.11.2012.	1	10	Proizvodnja proizvoda od ekoloških materijala

Izvor: HSZ

RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO PREMA AKTIVNOSTI I SPOLU

- u tis. -

	VII - IX 2012.	X - XII 2012.	I - III 2013.	IV - VI 2013.	VII - IX 2013.
Ukupno					
Radno sposobno stanovništvo (15+)	3 836	3 832	3 792	3 788	3 843
Aktivno stanovništvo	1 781	1 709	1 640	1 682	1 707
Zaposleni	1 522	1 402	1 344	1 404	1 426
Nezaposleni	258	307	296	278	281
Neaktivno stanovništvo	2 056	2 123	2 151	2 106	2 135
%					
Stopa aktivnosti	46,4	44,6	43,3	44,4	44,4
Stopa zaposlenosti	39,7	36,6	35,4	37,1	37,1
Stopa nezaposlenosti	14,5	18,0	18,1	16,5	16,5
Stopa nezaposlenosti (15 - 64)	15,0	18,5	18,4	17,0	16,9
Muškarci					
Radno sposobno stanovništvo (15+)	1 804	1 826	1 822	1 787	1 772
Aktivno stanovništvo	959	929	911	907	904
Zaposleni	818	763	744	747	746
Nezaposleni	141	168	167	160	157
Neaktivno stanovništvo	845	896	911	880	868
%					
Stopa aktivnosti	53,2	50,9	50,0	50,7	51,0
Stopa zaposlenosti	45,4	41,8	40,8	41,8	42,1

Stopa nezaposlenosti	14,7	17,9	18,4	17,6	17,4
Stopa nezaposlenosti (15 - 64)	15,2	18,5	18,7	18,0	17,9
Žene					
Radno sposobno stanovništvo (15+)	2 032	2 006	1 970	2 001	2 071
Aktivno stanovništvo	822	780	729	775	803
Zaposleni	704	639	600	657	680
Nezaposleni	118	141	129	119	124
Neaktivno stanovništvo	1 211	1 226	1 241	1 225	1 267
%					
Stopa aktivnosti	40,4	38,9	37,0	38,8	38,8
Stopa zaposlenosti	34,7	31,9	30,5	32,8	32,8
Stopa nezaposlenosti	14,3	18,0	17,7	15,3	15,4
Stopa nezaposlenosti (15 - 64)	14,8	18,6	18,1	15,7	15,8

Izvor: DZS <http://www.dzs.hr/>Dokumentacija

- Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010. (NN 114/06)
- Zaključak Vlade RH o donošenju Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. i Akcijskog plana za provedbu Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. (KLASA:311-01/10-02/02, URBROJ:5030120-10-1 od 11. ožujka 2010. godine)
- Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012. (prihvaćen Zaključkom Vlade RH KLASA: 311-01/08-01/01, URBROJ: 5030105-08-1 od 18. travnja 2008. godine)
- Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2010. godinu (prihvaćen Zaključkom Vlade RH, KLASA: 311-01/10-2/01, URBROJ: 503016-10/1 od 25. veljače 2010. godine)
- Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2011. godinu (prihvaćen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, KLASA: 311-01/11-02/01, URBROJ: 5030120-11/1 od 17. veljače 2011. godine)
- Poduzetnički impuls - Plan poticanja poduzetništva i obrtništva za 2012. godinu (prihvaćen Zaključkom Vlade RH, KLASA: 311-01/12-01/02, URBROJ: 5030120-12-1 od 22. ožujka 2012. godine)
- Poduzetnički impuls - Program poticanja poduzetništva i obrtništva za 2013. godinu (prihvaćen Zaključkom Vlade RH, KLASA: 022-03/13-07/07, URBROJ: 50301-05/20-13-3 od 24. siječnja 2013. godine)
- Odluka Vlade RH o osnivanju međuresorske Radne skupine za koordinaciju i praćenje provedbe Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. (KLASA:311-01/10-02/02, URBROJ:5030120-10-3, od 11.ožujka 2010. godine)

- Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju međuresorne Radne skupine za koordinaciju i praćenje provedbe Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. (KLASA:022-03/13-04/390, URBROJ:50301-05/20-13-3, od 5.rujna 2013. godine)
- Odluka nadležnog ministra o imenovanju predstavnice u međuresorskoj Radnoj skupini i koordinatorice za praćenje provedbe Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. (KLASA:311-01/10-01/20, URBROJ:526-11-01-01/1-10-43 od 21. travnja 2010. godine)
- Odluka ministra nadležnog za poduzetništvo o imenovanju predstavnice u međuresornoj Radnoj skupini i koordinatorice za praćenje provedbe Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. (KLASA:080-01/13-01/59, URBROJ:516-02-02/1-13-1 od 1. listopada 2013. godine)